

24 Nisan 1987
24. April 1987
Nummer 107

15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.- KRN
İSVEÇ: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

Yaşasın 1 Mayıs!

Yurtdışında çalışan, yaşayan işçiler, emekçiler, gençler, kadınlar, hepimiz bulduğumuz ülkelerde demokrasi ve eşit haklar için, savaşız sömürsüz bir dünya için, iş için, ekme için, tüm ulusların işçi ve emekçileriyle birlikte bu yıl da 1 Mayıs alanlarını dolduralım.

Ege'deki savaşı kıskırtıcılığına 2 yanıt.

Türkiye-
Yunanistan
Dostluk
Derneği
kuruldu

Nürnberg'de
Türk-
Yunan
Dostluk
Şenliği

•Yazısı sayfa 4'de

•Yazısı Sayfa 6'da

Foto: Manfred Schütz
İşçiler.

IG-Metall'in düzenlediği mitinge 25 bin kişi katıldı

Bu yangını söndürmeye Ren nehrinin suları kafi gelmeyecektir

Öğrenci gençlik direniyor, kazanıyor

•Yazısı sayfa 5'de

Silahsızlanma görüşmeleri hız kazanabilir Gorbaçov'un son önerileri dünya kamuoyunda olumlu karşılandı

SBKP Genel Sekreteri Gorbaçov nisan ayının ikinci haftasında Prag'da Kültür Sarayında yaptığı toplantıda, silahsızlanma alanındaki görüşmelere hız kazandıracak ve somut adımlar atılmasını sağlayacak öneriler yaptı.

Prag'daki konuşmasında stratejik saldırı silahlarının azaltılması sorununun silahsızlanma alanındaki en önemli sorunlardan biri olduğunu vurgulayan Gorbaçov, SSCB'nin bu tür silahları yüzde 50 oranında azaltmaya hazır olduğunu yineledi. Bu arada Avrupa kıtasında yerleştirilmiş bulunan 500-1000 kilometre menzilli füzeler konusunda hemen görüşmelerin başlamasını önerdi.

•Yazısı sayfa 9'da

kuruldu

Senliği

nehirinin suları nafi gelmeyecektir

başlamasını onerdi.

● Yazısı sayfa 4'de

● Yazısı Sayfa 6'da

● Yazısı sayfa 5'de

● Yazısı sayfa 9'da

Yıldız'ın sınırdışı edilmesini CGT önledi

Perşembenin gelişi

OLMAYACAK duaya "amin" denmezmiş. Denmez ama, tekeli sermayenin temsilcileri Özal hükümetinin AET'ye tam üyelik başvurusunu "heyecan verici mutluluk dolu bir an" (TÜSİAD başkanı Ömer Dinçkök) diye alkışlayınca tekelin emrindeki basın ne yapсын? Başvuruyu her ne pahasına olursa olsun zorunlu ve yerinde göstermek için kollarını sıvadılar.

TÜRKİYE'NİN Brüksel'de sevinçle karşılanmayacağı baştan belliydi. Buna rağmen istisnasız bütün AET üyelerinin takındıkları olumsuz tavır beklenenden de kötü oldu. Fakat bu yüz kızartıcı manzaryı bile "hayra alamet" diye yorumlamak isteyenler çıktı. Tercüman'da Nazlı Ilıcak büyük bir şişkinlikle Avrupa'daki soğuk karşılamayı AET üyeliğinin Türkiye için zararlı olamayacağını ispat eden bir delil gibi göstererek şöyle yazıyor: "Radikallerin AET'ye karşı çıkması, hatta bunu bir 'tuzak' gibi görmesi, ciddiye alınacak bir yaklaşım değildir. Bu nasıl 'tuzak' tır ki, 'tuzak' kuranlar onun içinde düşmemizi önlemek için engel üstüne engel çıkarıyorlar ve mesela Yunanistan, 'Türk sanayii çökmesin' diye çırpınıyor!"

BU basit mantıkla bırakan bir devletin dış politikasını, bir bakkal dükkanının bile yönetilemeyeceğini her akli başında insan bilir. Pazarlık masasına oturulduğunda karşı ta-

Türkiye Postası

Arkası 2. sayfa

Öğrenci gençlik direniyor, kazanıyor

"Karşımıza her dikilişlerinde aynı tepki ve dirençle karşılaşacaklar"

Denekler Yasası'nda yapılmak istenen "Tek tip öğrenci derneği" oluşturmaya yönelik değişiklik önerisini protesto eden öğrencilerin direnişleri genişleyerek sürüyor.

Protesto eylemleri sırasında gözaltına alınan öğrenci arkadaşlarının serbest bırakılması için açık grevine başlayan öğrencilerle dayanışma gösteren veiller de açık grevine başladı. Ankara'da 70 kişinin sürdürdüğü açık grevine, milletvekili, doktor, mühendis ve avukatlardan oluşan 60 kişi gençlik-aynı da-

yanışması için 24 saatliğine açık grevine başladı.

Gözaltına alınan öğrenciler DGM'ne tutuklama istemi ile sevk edildiler. Eylemlerin sürdüğü şehirlerde polis operasyonlar düzenleyerek öğrencilerin direnişini kırmak istiyor.

● Yazısı sayfa 3'de

F.Almanya dışında bedelin yükseltilmesine karşı tepkiler artıyor

Bedelin yükseltilmesine karşı tepkiler artarken DYP milletvekili Murat Sökmenoğlu ve DSP milletvekili İsa Vardal bedelin düşürülmesi için çalışmalarını sürdürüyor.

● Yazısı Sayfa 6'da

BU SAYIDA

Yunanistan'da Türkiye Başış Derneğinin 10. yıldönümü kutlandı

4. sayfa

"Almanya yalnız Almanlar için mi?"

6. sayfa

Hangi yarınsı sevmeli insan. Filiz Kardam'ın Kıbrıs izlenimi

9. sayfa

Sözücü değeri ve onaylar. (Prof. Dr. Klaus Liebe Harkort)

10. sayfa

Kırmızı Başlıklı Merem Holvanda'da

11. sayfa

Silahsızlanma atomdan ve kimyasal silahlardan arındırılmış bir dünya için

300 bin kişi yürüdü

Yazısı sayfa 9'da

Göçmenler artık "yerleşik işçi" statüsüne geçmiştir

● Yazısı sayfa 7'de

Perşembenin gelişi

Baş 1. sayfa

raftan mümkün olduğu kadar çok ödün koparmak için dikkat edilmesi gereken temel kuralardan birinin **baştan isteksiz görünmek** olduğuna hatırlatmaya gerek var mı? AET'nin Türkiye'nin başvurusu karşısında takındığı aşağılayıcı tavır, olsa olsa onların "nasıl olsa bizden başka çalacak kapınız yok!" diye düşündüklerini gösterir.

NAZLI hanım daha şimdiden Türkiye'nin geleceğini AET'nin himmetine bağlamış, şöyle yazıyor: "AET'ye girmemiz sonucu 'Türk sanayinin çökmesi' Avrupalılar da istemez. Çünkü öyle bir ortamda Türkiye 'ortak' değil, onların sirtında bir 'yük' olacaktır..." Bu satırlarda dile gelen zihniyet ulusal bağımsızlık kavramını defterinden silmiş kozmopolit zihniyettir. AET üyeliği ile Türkiye çöküp yerle bir olacak değil elbet, fakat Avrupa'nın sirtında yük olmayacak kadar ayakta durabilen, onun bunun yardımı ve anlayışına muhtaç bir Türkiye midir hedefimiz?

ORTAK PAZAR üyeliği bir tabu değildir, tartışılabilir. Türkiye'nin kendi içine kapanık kalmasını savunmuyoruz. Ülkeler arasındaki ilişkiler yoğunlaşsın. Siyasi, ekonomik, kültürel, sosyal alış-veriş artıyorsa, bu, toplumsal gelişimin bir sonucudur ve esas itibarıyla olumludur. Türkiye'nin AET ülkeleriyle olan ilişkilerinin de giderek artmasına karşı çıkmıyoruz, ancak bu ilişkilerin karşılıklı eşitliği ve karşılıklı yarar ilkelere uygun gelişmesini istiyoruz.

EŞİTLİK lafı olmuyor. Diğer AET üyeleri ile yaklaşık benzer ekonomik güçte sahip olmayan bir Türkiye AET için de her zaman bir sığına muamelesi görecektir ve ikinci, hatırla üçüncü sınıf ülke olacaktır. AET tarafından verilen sözlerin, yapılan anlaşmaların ne kadar kolayca "yok sayıldığını" bu yıl yürürlüğe girmesi kararlaştırılmış olan "serbest dolaşım hakkı"nın bir çırpıda ortadan kaldırılmasıyla görmedik mi? Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir derler. Bu şartlarda AET'ye üye olmak demek, yapılan her anlaşmanın AET'nin çıkarına uymadığı anda ortadan kaldırılmasına hazır olmak demektir.

TÜRKİYE'NİN sanayileşmesi, ona buna muhtaç bir ülke olmaktan çıkıp kendi gücünüyle ayakta duran bir ülke haline gelmesi zorunludur. Bu gerçekleşmeden memleketimiz AET tekelinin ucuz işgücü deposu olmaktan kurtulamaz.

ÖZAL hükümeti memleketin kaderini AET'nin insana teslim etmeye hazır gözükmüyor. Fakat Türkiye halkının çoğunluğu bunu kabul etmeyecektir.

Türkiye Postası

Abone Fişi

OKUYUCU POSTASI

Geri kalmamızın nedenleri

Türkiye Postası 27 Mart 1987, sayfa 10, "**Bir konu iki görüş**", değerli dostum Ali Şöylemez'e ve Aydın Karahasan "**Tehlike-i Akakalar**", "**Karşılıklı Anlayış ve hoşgörü ortamına ihtiyaç var**" her ikisine de cevap yazıyorum.

Sayın dostum bizislaimiyet mi, din mi geride bıraktı? Bazı sahralarda ve bilhassa teknikte geri kalmışımız bizim en önemli meselelerimizden biridir. Her meselenin halli için onun doğuran unsurların bilimesi şarttır. Yapılan hatalar, meydana gelen olaylar titizlikle incelenerek geri kalmışlığımızın sebeplerini bulmak ve sonra hak çarşenleri aramak gerekir. Bilindiği gibi Batı aleminde şuur altına yerleşmiş asırlardan beri süregelen bir din düşmanlığı görülmektedir. Onlar islam aleminde meydana gelen hadiseleri yanlış anlayarak, onların

sebeplerini dinde buldular. Bizi geri bıraktığı sabit fikrine saplandılar ve bu fikri aydın gedinen bazı kimseler milletimize aşıladılar. İslam aleminde geri kalmışlığın yaygın oluşu onların telmini kuvvetlendirdi. Böylece bu problem bir din meselesi yapılmıştır.

Batı memleketlerinde ise herhangisi bir sosyal hadise hiçbir zaman din meselesi olarak telakki edilmeyor. Ve herhangi bir hadiseye dayanarak orada mevcut olan dinin değeri taşıy edilememektedir. Esasen geri kalmışlığımızın sebepleri tarihi ve sosyal unsurlara dayanır. Her ilmi ilmi amil alının kendi sahasında esaslı bir şekilde yapaçığı incelenmeler sonunda bu sebepler meydana çıkarılmaktadır. Bazıların bizi idare edenlerin bilgisizliğine, bazıların alimlerin yetersizliğine, bazıların başındaki kimselerin

ehliyetliliğine ve bazıların da din prensiplerimize gösterdiğimiz ilgi gışizliğine atfetmişlerdir. Bütün bu parlak sözlerin malesef meselemizi halletmedikleri görülmektedir. Yukarıda bahsedilen teşhisler şüphesiz doğru olabilir fakat esas olarak neden idarecilerinin bilgisiz olduğunun, neden bir kimsenin vazifesini hakkı ile yerine getiremediğinin, niçin cahil kalmışlığının ve niçin din prensiplerine ilgisiz davranıldığının sebepleri araştırılmalı idi. Bu yapıldığı takdirde din, tarih, insan karakteri ve düşüncesi çevre gibi faktörlerin tesir ettikleri bir sosyal durumun meydana geldiği görüldü. Geri kalmışlığımızın nedeni sosyal meselelerdir. Aranamalıdır. Esasen hiçbir din milletleri medenileşmekten alıkoymaz. Nasıl ki Japonları ve Avrupalıları alıkoymadığı gibi. Nitekim tanihin çeşit çeşitlerinin islam milletleri kültür ve medeniyet zirvelerine ulaşmışlardır. Bizzat islam prensiplerini tamamen batıl şeyler yudurarak tatbik eder olduk. Aydın kimselerle halk arasında durulmuş güç mesafeler mevcut olabilir. Halk kendi fikir ve görüşleri ile aydınların fikirleri arasında çelişmeler görürükçe onlara karşı gayri ihtiyar itimadını kaybedebilir. Böylece millî duygularımıza ve gelişmemize kasıtlı olarak tehlike olabilir. Milletinden beklediği takdirde goremeyen aydın ise kendi kendini tatmin ve işseli yolları arayabilir. Esasen her aydın her tarafa kol gezene ehliyeti milletinden almak için çaba göstermelidir. Millette herhangi bir baskı yoluyla değil, onun müskillerini çözmekle faydalı olacaktır. Acaba aydın tabakanası zati fikrile sahip oluşu gerileme sebeplerinden biri olamaz mı? Batı memleketlerinde aydınlar vazifelerini millî gayeye hizmet için ofu yükseltmek için, geliştirmek için ciddi ve dikkatli olarak bir mesnehet hissi içinde başarılı olmaktadır.

sında namuslu, dürüst ve akılcı yaklaşımı ile.

Aydın zımmında akıllı olmak zorundayız. Hayatın her dalında birer uzman olarak kendimizi yetiştirip çıkışın insanlarımızın sorunlarına sıkı kulmalıyız. Bunları yapabilmemizin, toplumda saygın insan olmamız yolu okumaktır. Okumalıyız, daha çok okumalıyız. Bu da dağarcığımızı ne kadar zengin olsun karşımızdaki insanı kına etmemiz o kadar kolay olacaktır.

Okuyan insan kendi özine katkı yapacak, dünyaya bakan penceresinin açısını genişletecektir. Daha çok, daha güzel şeyler görecektir. Yuvamızın hızla yayışından kopmamak için okumalıyız. Yaşamımızda bizi bekleyen ve gelecekte bizi sürdüren kopacak. Sürüden kopanı kurt yetir demiyor. Kurt yemeye bile saun gibi eliyip bilecek.

O.S./Münih-FAC

Yılmaz Kaya/Bad Kreuznach

OKUYUCU ŞİİRLERİ

Baharla birlikte

Baharla birlikte
Canlandı tabiat
Bak
Yeniden tabiat canlandı
Baharın sığı
Kışın soğukluğunu öcünü alırken
Bu yıl
Dağlar daha çok yeşillenecek
Yeşillenecek dağlar
Bu yıl daha çok
Ormanlar daha çok gürleşecek
Daha çok
Tumurculuk da çiçek açtı
Dallar da
Çiçekler daha çok açacak
Bu yıl daha çok
Baharla birlikte
Akırdır bu tabiatın
Kırmızı geçemeye önüne
Topraktaki tohumun patlayışı
gibi
Patlayacak bir baharla birlikte
Tarladaki emekçinin
Kömür ocağının
Ve fabrikadaki
Terini aktan içinin hareketi

Ve bir şafak vakti
Kıracaklar kollarındaki
Pask zincirleri
Akırdır tabiatın
Patladı tohum toprakta
Ve tomurculuk çiçek açtı
Dallarda

Molla Demirel

Sevgi

Öyle bakmak gözlerine
kana, kana
Coide su içen gibi
tutmak ellerinden sıkıca
sanki hiç elin elime değmemiş
gibi
koklamak delicesine
göl bahçesine girer gibi
söylemek en güzel sözleri
kelimelerin en güzeli
sanki yıllarca görmemiş gibi
sevmek seni
kavgam, kavgamız gibi
Recep/Gelsenkircen

Yeni soygun planları ile karşılaşmamak için

27 Mart tarihli Türkiye Postası'nda bedelin 5 bin marka indirimine ilgili bir okuyucu mektubu ile karşılaştım. Bu kurum maddeleriyle önceden var olan ilim ve heyecanı daha da artırdı.

Bedel yasası 10.800 marka kıtğından 1979 yılına yapıyor. İnsanlar bu yasa ve çıkaracağı zorlukları ciddiye almıyolar. Kısa

bir süre sonra bedel tam iki katına çıktı. Yanında çıkışından bugüne kadar 8 yıl geçti. Bu hiç de kısa bir zaman değildir. Her askerlik bezedimden boyalı baskınla sebolu askerlik yapacakların isimleri ile Avrupa da yaşadıkları yerlerini isimleri yazılıyor. Her sezon bu insanlar isimleriyle bir sayfayı dolduruyor. Ve her isim 15 bin mark ödemek anlamına geliyor. Bunların hangisi 15 bin markı kolaylıkla ödeyebiliyor?

Türkiyem

Memleket denildi, Türkiye geldi. Ankara, Küçüköylüğü orada tattım. Yaşamam zevkini orada almışım. O portakal ağaçları, o mersin ağaçları...

Gurbette yaşıyorum, gözyaşlarımla akıyor Türkiye'yi Ankara ge-

Bir de pasaport değiştirme kanunu çıktı. Hepimiz biliyoruz, ne dede bir yasa çıkınca ucuca para oluyor. Ama bulerden bazıları karşı çıkmak yerine "Zaten bir defaya mahsus, ödeyemeyen yaka yısırayım" diye düşünerek parayı ödediler.

Türkiye Postası

Teröristler ve militaristler

Ali SÖYLEMEZOĞLU

MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş Türk Ceza Kanununu 313 maddesine göre 11 yıl hapse mahkum oldu. MHP genel yönetim kurulunun diğer üyeleri ise beraat ettirildiler.

313. maddede "cürüm işlemek için cemiyet kuranlar" cezalandırılan bir maddedir. Dağda kırdı yal keşip soyguncu yapan haydut ve eşkıya çetelerini, gangster beşbeklerini, mafya gibi yeraltı örgütlerini hedef almaktadır. Böylece siyasetim mahkemesi MHP başbuğunun politik görüşleri yüzünden değil de adı bir cinayet ve terör örgütünü başında bulunmak suçundan mahkum etmiş oldu. Biz de öteden beri hapisteki faşistlerin birer siyasi suçlu değil, adı gangster olduklarını savunduğumuzdan mahkumiyetin 313. maddede dayandırılması isabetli bir karar olarak görüyoruz.

Ne var ki MHP davası kararında isabetli bulunabilecek tek nokta da budur. Mahkeme iki açıdan kendi kendisiyle çeliken bir tutum içine düşmüştür. Bir kere Türkiye'nin başka bütün MHP yöneticilerinin beraat ettirilmesi ne anlama geliyor? Başbuğ hazretleri bütün Türkiye'de ve yurt dışında binlerce kişiyi öldüren terör çetelerini tek başına mı kurup yönetti? Bir tane bile yardımcı yok muydu? İkincisi, Türkiye'nin kurup yönettiği şebekeye bağlı teröristler bunca cinayet işlediler. Siyasetim mahkemeleri bir deki ülkücü teröristi idama mahkum ettiler. Pekli bu katilleri hiç tanımadıkları insanları öldürmeye teşvik edenler, onlara silah sağlayanlar, cinayeti işledikten sonra kaçırıp gizleyenler nerede? Türkiye ve diğer MHP yöneticileri yalnız bir terör şebekesi kurmuş olmahtan değil, kurdıkları bu örgütün işlediği suçlardan da sorumludurlar ve Türk Ceza Kanunu 64. ve 65. maddelerine göre suçla azmettirmek ve suçla teşvik de mahkum edilebilirler. "Davadan döneni vurunuz!" buyruğunu veren adam olduğu ne çabuk unutuldu? Siyasetim mahkemesinin yürürlüğe geçtiği çekem emri kullandı idama yolarken gençleri bu yola sokanları serbest bırakmaktır. Belli ki ceza yasanına da adalet anlayışında sığmayan bir tutuma başbuğın kurdurduğu terör örgütü, özellikle de bu örgütün yöneticileri kadrolar korumak istiyor. Sözde "terörle mücadele etmek" için kurulan 12 Eylül rejiminin siyasetim mahkemeleri en büyük terör örgütünü kuruyor.

12 Eylül rejimi en büyük ve tehlikeli terör örgütünü kuruyor dedik. Bu iddiamıza yine bu rejimin bir temsilcisi şahit olarak gösterebiliriz. 12 Eylül döneminin İstanbul Siyasetim Savcılarında Faik Tarmancıoğlu (Şu anda ANAP Bilişim milletvekili) 6 Nisan 87 tarihli Milliyet gazetesinde yazılanları bir söyleşide şöyle diyor:

Soru: Sağın arkasında kimleri gördünüz, yardım eden dış ülkeler var mıydı?

Faik Tarmancıoğlu: Dış ülke olarak herhangi bir şey rastlamadım. Fakat finans olarak şunu gördüm: Silah ve uyarı-turucu maddeler kaçakçılarıyla işbirliği yapan, onları yönlendiren bir kesim onlara yardım etti. Mafya ve ondan çıkarımlar.

Soru: Siyasetim savunucu olarak, mafya adı verilen "baba" ların üstüne neden girmediniz? O dönemde bunları halletmek daha kolaydı.

Faik Tarmancıoğlu: Arkadaşlarım, "Buna bir çözüm bulalım, bütünüyle ortadan kaldıralım" dedik. Ben de kendi kendime şu soruyu sordum: "Acaba devlet bütünüyle bunu

İzmir, İstanbul, Ankara, Adana, Bursa, Buca, Trabzon üniversitelerinde öğrenci gençliğin eylemleri devam ediyor

"Karşımıza her dikilişlerinde aynı tepki ve dirençle karşılaşacaklar"

"12 Eylül öncesine mi dönmek istiyor", bu sözler son aylarda yetkililerin ağızdan hiç düşmüyor. Türkiye basını da bu yönlere manşetlerden vererek rejimin halk düşmanı uygulamalarına prim veriyor. Ülkede ne zaman işçiler kaybettikleri haklarını geri almak için sevgilerini yükseltse, aynı tehdit öğrenciler demokratik ve çağdaş eğitim istediklerinde yine aynı tehdit. Geçekondusunu, pazanını, iyisini korumak isteyen halkımız: mücadeleye giriştiğinde aynı tehdit.

Ana anlatı bu tehditler sükunet. 12 Eylül öncesini anlatıyor, terörü yaratanları bugün zaten iktidarlara.

İşçiler, öğrenciler emekçi halkımız: 12 Eylül öncesine geri dönmek için değil, 12 Eylül'ü yandıran ve 7 yıldır kanımızla iktidarlarını sürdürdükleri alayağı emek ve sorumlulardan hesap sormak için mücadeleye ediyorlar.

Öğrenci gençlik, Türkiye'nin birçok şehrinde yürüttüğü, birlikte mücadele ve eylemlerle gençlik düşmanı rejime bir adım daha geri atarak, yeni yasa tasarısını komisyonundan geri çekilmeyi başardı, ancak eylemlerini yasa tamamen geri alınmaya kadar sürdürdüklerini açıkladılar.

12 Eylül'den sonra üniversitelerde tek tek öğrenci yaratma amacıyla yürürlüğe sokulan YÖK yasası, çeşitli ek yasalarla teftiş edilerek çağ dışı eğitim temelleri altımsı. YÖK yasasının silah zorla öğrencilere zorla dayatılan, bugün de öğrenci demoklerinin korunmasını ve çalışmalarını engellemek için TBMM ne yeni bir yasa tasarısı sunuldu. Öğrenci demoklerinin tek tip olması ve rektörün görüşmelerine faaliyet bulmalarını zorunlu kılan bu yasa önerisi, yurdun çeşitli illerinde öğrenci demokleri ve öğrenciler tarafından, yazın protesto eylemleri ile karşılandı.

Ön tasarının TBMM'ne havale edilmesi üzerine direnişçi geçen öğrenciler, bu eylemleri sonucunda yasanın komisyonundan geri çekilmesini sağladılar.

Yemek boykotu, oturma eylemi, yürüyüşler

12 Nisan günü Ortaodğu Teknik Üniversitesi'nin kafeteryasına giren öğrenciler, yemeklerini almadan sonra bir süre masalara oturduklar, daha sonra da yemeklerini el sürmeden masadan ayrılarak yemek boykotuna başladılar. Yemek eylemi öncesi ÖDTÜ Öğrenci Derneği Başkanı Taner Özgür ile dernek üyelerinden Özgür Kaya ve Hilal Akçın'ın gözaltına alınması üzerine bir grup öğrenci ÖDTÜ Mimarlık Fakültesi önünde oturma eylemi yaptı. Oturma eylemi 12 Nisan'dan itibaren 1200 öğrenci jandarmalar dipçik darbeleriyle dağıtılmak istedi.

Hacettepe Üniversitesi Beytepe

ÖDTÜ Mimarlık Fakültesi önünde oturma eylemi yapan 1200 öğrenci, jandarmaların dipçikli, coplu saldırılarına rağmen eylemlerini sürdürüyorlar

söyleyerek yürüyüşe geçen öğrenciler postaneden TBMM'ne protesto telgrafı çektiler. Öğrenciler basına dağıtılan bildiride şöyle dediler: "Biz ülkemiz üniversitesinde okuyan öğrenciler olarak, demokratik hak ve istemlerimizi elde etmek için demoklerimizi kurduk ve kurmaya çalışıyoruz. Bu demoklesme süreci içinde baskılar ve keyfi uygulamalarla karşılaştık, ama yılmadık. Yürürlükteki demokler yasasının antidemokratik hükümleri ile çalışmalarımıza engelldi. Bugün de demoklerimizi kapatılması girişimiyle karşı karşıyayız. Yeni yasa önerisi TBMM'ne verilmektedir. Bu önerge, süregelen yasaklar zincirinin yeni bir halkasıdır. Biz tasarıyla demoklerimizi ve demoklesme çalışmalarını yokedilmek isteniyor. Öğrencilerimiz idaresinden alımp rektörlüğün idaresine verilmek ke-

yardımcılarından İsmail Heral ise demok kurmanın anayasal bir hak olduğunu vurgulayarak "Bu hakkın kullanılmasında şarta, kaideye, aşırı derecede tahammül yoktur" dedi.

Arkadaşlarımızın serbest bırakılması için eylemler sürüyor

Dört büyük ilde başlayan ve diğer illere de yayılan öğrenci gençliğin eylemleri, yasanın geri çekilmesini, başnya ulaştı. Eylemler arasında yüzlerce öğrenci gözaltına alındı ve öğrenciler Devlet Güvenlik Mahkemeleri ne sevkoldi. Eylem olan her üniversitede yoğun jandarma ve polis baskısı gözlemlendi. Öğrenciler coplandı, dipçiklendi, dövüldü ve hanelerinde sormuşta maddeler.

İzmir'de öğrenciler, gözaltına alınan arkadaşlarının serbest bırakılmasını ve baskılara son verilmesini istedik. İzmirli üniversite öğrencileri dağıtılan bildirilerde "Demokrasinin düşmanları suyu bilecek durumdadılar ki, karşımıza her dikilişlerinde aynı tepki ve dirençle karşılaşacaklardır. Bu nedenle onlara kapalı kapılar arkasında ucuza hesaplar vappamayı öneriyoruz, yasa tasarısının iptalini istiyoruz."

Öğrenci gençlik yasa tasarısı tamamen iptal edilene kadar eylemlerini sürdürmede kararlı.

İnsan Hakları Derneği'nin yeni açıklaması

Soru: Sıkıyönetim savcısı olarak, mafya adı verilen lann üstüne neden girdiniz? O dönemde bütün halletmek daha kolaydı.

Faik Tarmınoğlu: Arkadaşlarım, "Buna bir çözüm bulalım, bütünüyle ortadan kaldıralım" dedik. Ben de kendi kendime şu soruyu sordum: "Acaba devlet bütünüyle bunu istiyor mu? Eğer bu sorunun cevabı evet olsaydı, adda ediyorun hepsini kısa sürede ortaya çıkarırdım. Ama öyle dikine ve yatay çakışmış ilişkiler var ki, el yordamından öteye gidemezsiniz. Devlet, bütünüyle yeraltı dünyasını, mafyayı ortadan kaldırmak istemiyor."

Faik Tarmınoğlu'nun sözlerinden ortaya çıkan iki gerçek var: 1. Sağ teröristleri destekleyen, finanse eden mafya çevreleridir. 2. Teröristleri destekleyen mafyanın devlet içinde öyle güçlü yandaşları var ki, sıkıyönetim savcılarını bile bir şey yapamıyorlar. Böyle bir güç Türkiye'de ancak MIT, CIA, Kontingentler gibi gizli servisler sahiptir.

Gizli servis, terörist, mafya üçünü yalnızca Türkiye'de değil, ABD'de, İtalya'da, Güney Amerika'da hep karşılaşılan bir olgudur ve günümüzde uluslararası terörizmin karakteristik özelliklerinden biridir.

Gözetilme alınma olaylarını protesto eden veliler, çocuklarının eylemlerini destekliyor

Gasp edilen hakları geri almak için mücadele sürüyor

İşçi sınıfımız kararlı, grevler yaygınlaşıyor

ANAP iktidarının işçi ve emekçi düşmanı politikası nedeniyle bugün Türkiye'de petrol, kimya, metal, den işçilerinde binlerce işçi grevde. Grevdeki işçi sayısı hergün biraz daha artarken toplu sözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması 22 bin işçiyi kapsayan işyerlerinde grev kararları alınmasına neden oldu.

12 Eylül'den sonra grev hakkına konan yasaklar nedeniyle verilen yedi yıllık aradan sonra hareketlenen işçi sınıfı, Türkiye işçi sınıfının engin grev deneyiminden yararlanarak kararlı adımlar atıyor. Göstermelik hale getirilmek istenen grev hakkını, yasalar, baskılar, lokavtlarla engellenmek istenen doğal haklarını yaşama geçiriyor, direnişler, yürüyüşler, mitingler, açık grevleriyle sesini duyuruyor.

Samsun'da miting

Türk-İş'in 19 Nisan'da Mersin'de yapacağı miting [çevreli]nce üniversite giriş sınavlarının aynı güne denk gelmesi bahane edilerek engellendi. Türk-İş'in 26 Nisan'da Samsun'da yapacağı mitinge ise

izin verildi.

Petrol-İş grevleri sürüyor

Kiplas işverenler sendikasına bağlı 67 işyerinde 11 bin işçiyi sürdürülen grevlerle ilgili bir açıklamada yapan Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı Cevdet Selvi, durumu değerlendirerek işverenler sendikası ile her işyeri için ayrı ayrı görüşmeye hazır olduklarını ve her işyeri için bir temsilci ve şube yöneticisinin görüşmelere katılması koşullarının bulunduğu ancak Kiplas'ın buna yanaşmadığını söyledi.

Öte yandan Petrol-İş'in Kartal ve Kağıthane'de grev katılan işyerleri, sendika merkez ve şube yöneticilerinin katılımıyla düzenlenen kapalı salon toplantılarında yapılan konuşmalarında da Özal hükümeti ve işveren sendikalarının tutumları eleştirilerek, sürdürülen grevlerin yalnızca kendi sendikaları açısından değil, Türkiye işçi sınıfının, özgürlük, demokrasi ve hak arama mücadelesi açısından önemli vurgulandı.

Otomobil-İş sendikasına bağlı

Petrol-İş Grevleriyle Dayanışma Kontosu ise şöyle: Kemal Akbaş - Osman Aslan Ziraat Bankası Gayrettepe şubesi, hesap numarası: 5960

Netaş grevi sırasında yurtdışında Türkiye'deki grevci işçilerle madani-manevi dayanışma kampanyası da diğer grevlere kaydırılarak sürüyor.

MKE greve hazırlanıyor

Kırıkkale'deki Makine Kimya Enstitüsü (MKE)'ye ait Silah ve Mühimmat Fabrikasından çıkan 13 bin işçi toplu sözleşme görüşmelerinin ısrarı ve sonuçla başlanamaması protesto etmek amacıyla yemek yememe eylemine giriştiler. Yemek boykotunun önümüzdeki günlerde MKE'ye bağlı diğer işyerlerinde yayılması bekleniyor.

Kamu İşveren Sendikası TÜHİS'in 5 aydır süren toplu sözleşme görüşmelerini kat tutumunda la çikmaza sokması üzerine, 12.500 MKE ve 3.400 Ziraat Donatım Kurumu işçisinin 4 Mayıs'ta greve çıkacağı açıklandı.

kampüsünde okuyan öğrenciler de yemek boykotu yaptılar. Yemeklerini yemeyen öğrencilerin kimlikleri jandarmalar tarafından toplandı. Bu olay üzerine yemek boykotuna fiilen katılmayan öğrenciler de "onların kimliklerini aldınız bizimkini de alın" diyerek kimliklerini verdiler. Toplanan 300 civarındaki kimlik iki saatlik eylem sonunda öğrencilere geri verildi.

İstanbul Üniversitesi Tutan Emekçis lokantasında da öğrenciler yemek yememe eylemi yaptılar. Daha sonra toplu halde marşlar

— Hepimiz işçiden yanayız...

ge sürülen yasaların zincirine girenleri hariç halksız. Bu tasarıya derneklerimizin de dernekleşme çabalarımız yökelmek istemiyor. Öğrencilerin idaresinden alınıp rektörlüğün idaresine verilerek istenen derneklerin akademik-demokratik mücadeledeki görevlerini yerine getiremeyeceği açıktır. .. Demokratik olmayan bu yasa tasarlama hazırlayıcılarını protesto etmek amacı ile bu yemek boykotunu yapabiliriz, öğrenci gençlik hakkı tepkisini dile getiriyoruz."

İzmir, Adana ve Bursa Üniversitelerinde okuyan öğrenciler yasa tasarsanız karşı yemek boykotu yapıp protestolarını dile getirdiler.

Muhalefet partilerinin destek
İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Adana illerinde başlatılan YOK uygulamaları ve öğrenci dernekleri ile ilgili yasa tasarıları protesto amacıyla başlatılan yemek boykotu ve diğer eylemler SHP ve DYP tarafından desteklenmiştir.

SHP Genel Başkan yardımcısı İbrahim Önen, iktidarı totaliter sistemlerde fastlanacak biçimde bir dernek yasası getirmeye çalıştığını belirterek "Öğrenciler hakkı, gençler n korkmamız lazım" dedi. SHP milletvekili Cüneyt Canver de iktidara yasallaştırılmak istenen yasa tasarılarını Pinoyet yasası olarak niteldi. DYP Genel Başkan

Eylen olan bir üniversite öğrencisi jandarmaya ve polis baskısına göğüs gereği. Öğrenciler toplandı, dipçiklendi, dövüldü ve haklarında soruşturma açıldı.

Bolu'da izini bildiri dağıtan öğrenciler gözaltına alındı. Arkadaşlarının serbest bırakılması için 14 öğrenci açık grevine basıldı. Trabzon'da Karadeniz Üniversitesi öğrencilerinden oluşan sekiz kişilik bir grup gözaltına alındı öğrencilerin serbest bırakılması için üç günlük açık grevine katılan karan alırken, İzmir'de başlayan açlık grevi gençlerimize sürüyor. Buca Eğitim Enstitüsünü öğrencileri de grevde katıldılar.

İzmir'de üç otobüse doldurularak DGM Savcılığı'na götürülen öğrencilerin yelleri bu olaya karşı tepkilerini belirtiler. Sündüz Öztürk adlı anne bu olay üzerine şöyle dedi: "Benim oğlum, haksızlığa karşı savasıyor. Sonuna kadar evladının yanındayım."

İzmir'de öğrenciler açık grevini sürdürürken 1000 kadar öğrenci de TBMM'ne İşçileri Bakanlığına

Özal'a önergesi

SHP Ağrı milletvekili İbrahim Taşdemir TBMM Başkanlığı'na verdiği bir önerge ile Özal'ın "işçenkeçisi polisleri mahkum eden hakimlerim görevden alınıp alınmadığını, işçenkeçisi polisleri ceza verilip verilmediğini" yanıtlamasını istedi.

Taşdemir önergesinde, işçenkeçi öldürme suçundan 10 yıl 8 ay hapis cezasına çarptırılan Ümit Babek, Orhan Yaman ve Mehmet Yetiş'in karardan sonra terfi ettirilmelerinin ve Ümit Babek'in Kadıköy Emniyet Amirliği olmasının nasıl işlenmiş olduğunu açıklamasını gerektiriyi vurguladı.

SHP milletvekilinin önergesinde şu sorular yer alıyor:

"İşçi olarak bir kişi dahi her türlü görevlikte soruşturmasından geçirilmeden, mahkum olan emniyet mensupları nasıl terfi edilebilir."

Öte yandan mahkumiyet kararında imzası bulunan hakimler kararın yargıtaya başvurusundan sonra neden tayin edilmemişlerdir. Karara muhalif kalan Albay Tahsin İnce'nin yerinde kalması nasıl izah edilebilir?"

İnsan Hakları Derneği'nin yeni açıklaması İşkenceden 160 ölüm

İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı Nevzat Helvacı'nın şubat ayında bir basın toplantısıyla açıkladığı 12 Eylül'den bu yana "İşkence sonucunda ölümler" raporundaki isim sayısı derneğe yeni iletilen bilgilerle 160'a yükseldi.

Hatırlanacağı gibi Nevzat Helvacı 12 Şubat tarihinde yaptığı basın toplantısında,

"Resmi nedenlerle" gözetilme altındaki sona ölüm nedeni "İntihar" olarak açıklanan 24 kişi, emniyet müdürlüklerinde, karakol ve cezaevlerinde işkence sonucu ölen 97 kişi, işkence sonrası gerekli tedavileri yapılmaması ya da tedavide geç başlanması sonucu ölen 14 kişi, resmi açıklama yapılmadığı için ölen 4 kişi, karıştırmış oldu olarak ele geçirildi iddia edilen 4 kişi, cezaevlerindeki kötü koşullar ve insan onuruna yakışmayan uygulamaları protesto etmek amacıyla başlatılan ölüm orucu sonucu ölen 10 kişi olmak üzere toplam 149 kişinin çeşitli biçimlerde yasalarını kaybettilerimiz" açıklaması ve ilişkile verilen isim listesinin dışında elinde belge ve bilgi bulunanların derneğe başvurularını istemişti. 12 Şubat'tan sonra derneğe ulaşan bilgilerle ölü sayısı 160'a yükseldi.

İnsan Hakları Derneği Genel Sekreteri Akın Bırdal yaptığı açıklamada, özellikle ceza evlerinde hükümlü ve tutukluların ölüm olaylarına ilgili bilgilerin derneğe ulaştırılmadığı bildirerek bu bilgiler ışığında işkence sonucu ölen raporunun yeniden düzenlendiğini söyledi.

Federal Almanya'da, Türkiye'de İnsan Hakları ve Demokrasi için Dayanışma Girişimi tarafından Alman kamuoyuna bilgilendirmek üzere broşür çıkartıldı.

Kiminin pasaportuna elkonurken, kimilerine de verilmiyor

Türkiye'de seyahat özgürlüğü yok

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi

10 Aralık 1948
Madde 13

1- Herkes, herhangi bir devletin sınırları içinde serbestçe dolaşma ve yerleşme hakkına sahiptir.

2- Herkes kendi ül'ü si de dahil, herhangi bir ülkeyi terk etmek ve ülkesine dönmek hakkına sahiptir.

1987'deki açıklamalara göre, çeşitli nedenlerle yurtdışına çıkış izni verilmeyen ve pasaport alamayan insanların sayısı 300 bine ulaştı

Ruhi Su

Timur Selçuk

Genco Erkal

Atilla Özkırımı

27.2.1981 tarihinde yurtdışına çıkış izni ve pasaport yasaında değişiklik yapan 5682 sayılı yasayla da rejimin bu keyfi uygulamalarına yasal temel oluşturuldu.

Her ne kadar yurtdışına çıkamayan 300 bin kişinin içinde, adı suçlardan aranan veya vergi borcundan dolayı pasaport alamayanlar varsa da, bunların sayılan ancak 20 bin civarında.

200 bini aşkın insan ise, haklarında politik nedenlerle çıkmış bir dava, soruşturma ya da İçişleri Bakanlığının keyfi işlemi nedeniyle yurtdışına çıkamıyor.

6.680 kişi ise hakkında hiç bir yasal engel, soruşturma, ya dava olmadığı halde pasaport alamıyor. Yurt dışına çıkış haklarında mahrum ediyor. Pasaport alamayan kişiler arasında Türkiye'nin en tanınmış yazarları, sanatçıları, gazetecileri, bilim adamları ve hukukçuları da bulunuyor.

Bilindiği gibi tanınmış sanatçı Ruhi Su "astalığı" nedeniyle Avrupa'da t'v'i edilmek için pasaport başvurusunda bulunmuş ama bu işlem keyfi nedenlerle reddedilmiş ancak ölümünden çok kısa bir süre önce yurt dışına çıkma izni almıştı. Yine İstanbul Barosu Başkanı ve Barış Derneği Başkanı Bekir Orhan Açıyıldır da tedavi için bile olsa yurtdışına çıkışına izin verilmeyen ve pasaport izni ölümünden bir gün önce verilenden bir.

Türkiye'de yüzbinlerce insan pasaport alamazken, Yurtdışında çalışan göçmen işçilerin pasaportlarına da Türk konsoloslukları tarafından "yurtdışında kalmaları sakıncalı olduğu" gerekçesiyle el konuyor.

Türkiye Barış Derneği'nin 10. kuruluş yıldönümü nedeniyle Yunanistan'da 3 gün süreyle Türkiye-Yunanistan halkları arasında barış ve dostluk toplantıları düzenlendi

Yunanistan'da T.Barış Derneği'nin 10. yıldönümü kutlandı

Atina muhabirimiz bildiriyor

Türkiye Barış Derneği'nin 10. kuruluş yıldönümü Yunanistan'da da kutlandı. Barış ve uluslararası yumuşama için Yunanistan komitesinin (EEDYE) davetisi olarak 3 Nisan günü Türkiye Barış Derneği yöneticilerinden Nadir Akgül (Özlem Özgür) Atina'ya geldi. EEDYE'nin Türkiye Barış Derneği'nin kuruluşunun 10. yıldönümü nedeniyle 3 gün süreyle düzenlediği Türkiye-Yunanistan halkları arasında barış ve dostluk toplantılarına katıldı.

3 Nisan günü Atina Barış Komitesi'nin düzenlediği Sovyetler Bir-

liği-Yunanistan dostluğuna yönelik barış sevgisini katılan N. Akgül, 4 Nisan günü Kordilayev beledi-

yesinin düzenlediği Kıbrıs konulu toplantıya katılarak konuşma yaptı. Konuşmasında Türkiye Barış Derneği'nin Kıbrıs konusundaki görüşlerini açıkladı. Toplantıda hazır bulunan YKP MK üyesi bir konuşma yaptı.

5 Nisan günü Atina'da ALFA tiyatrosunda T.Barış Derneği'nin 10. kuruluş yıldönümü için merkez kutlama toplantısı düzenlendi. EEDYE Başkanı, Atina Üniversitesi Rektör Yardımcısı Profesör Alkis Argiriadis'in konuşmasıyla toplantı açıldı. Konuşmasında Türkiye halkının layık olduğu özgürlük, demokrasi ve barış kavuşmalarına olan inancının diki getirdi. EEDYE Başkanı Yardımcısı Stavros Kaneploulas konuşmasında Mahmut Dikender'in Barış Derneği davasındaki savunmasından alıntılar yaptı. Mahmut Dikender'in toplantıya gönderdiği telgraf büyük alkış topladı. Türkiye Barış Derneği yöneticilerinden Nadir Akgül'ün konuşması büyük ilgiyle izlendi ve çoktan alkışlarla karşılandı. Yunanistan-Türkiye Dostluk Komitesi adına Yorgo Papapetros bir selamlama konuşması yaptı. Tiyat-

Kölelik anlaşması SEİA'ya karşı tepkiler geliyor

İnönü:
"Paralı asker değiliz"

Türkiye ve Amerika arasındaki Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması (SEIA)'nın, demokrasi güçlerinin tüm muhalefet ve iktisatlarına rağmen kamuoyuna içiçli açıklanmadan imzalanmasından kısa bir süre sonra Amerikan Kongresi'nde Türkiye'ye yardım konusu tartışılmaya başlandı. Ve Temsilciler Meclisi Değişimleri Komisyonu 1988 mali yılı için Türkiye'ye yapılacak yardım programında ciddi kısımların yanı sıra, yardım "Kıbrıs koşulu"na bağlayan öneriyi de kabul etti. Türkiye'ye verilmesi öngörülen 785 milyon dolarlık yardımda kesinli yapılarak 569 milyon dolar indirildi. Önergede ayrıca silahların sadece bir NATO ülkesine salınmı geldiği takdirde ve savunmaya dönük olarak kullanılabileceği şeklinde bir kayıt da bulunuyor.

Bu kararın Ankara'da duyulmasından sonra gelişen tepkilerden kısa alıntılar yapıldı.

SHP Genel Başkanı İnönü: "...O zaman SEIA feshedildi. Aynı ittifak içinde bulunmamızın yararı tartışılır", "Paralı asker değiliz", "Türkiye'deki NATO üslerini kullanma imkânlarını elelerinden almak gerekir", "SEIA Anlaşması'nın uzatılmasını hiç bir önemi kalmadı. Dolayısıyla onun feshedilmesi gündeme geliyor."

İhsan Sabri Çelbayangil: "Türkiye 40 yıldır ABP'de sadakate bağlı. Karşılığında aynı anlayışı görmek de hakkıdır", "Yapılan yardımlar şarta bağlanırsa bu yardım olmanın çıkar, ipekten halıdır alar."

Aydın Güven Gürkan: "Se-

ARININ BALI

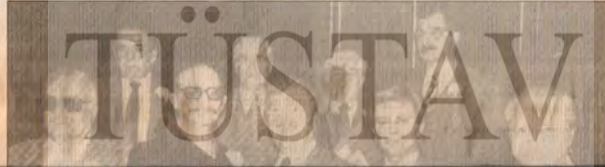
Süleyman
ÜSTÜN

İstemedikleri demokrasidir

12 Eylül'de yaklaşık 240 bin insan gözaltına alındı. Bunlardan 800 kişinin kaybolduğu, akıbetlerinin ne olduğunu henüz bilmediği, çeşitli açıklamalardan ve SHP'nin, araştırma istemiyeli konuyu meclise götürmesinden biliniyor. 149 kişiden de, görüldükleri işkenceler sonucu yaşamlarını yitirdikleri, İnsan Hakları Derneği yöneticilerinin istemedikleri basın toplantısında, öldürülenleri isim isim açıklaması olmasından öğrenilmiş bulunmaktadır. "Dur emrine uymadı", "Kaçarken vuruldu" veya "atıldı oldu" lerle öldürülenler, sorgulamada sakat bırakılanlar, akını yitirenler, doğaldır ki bu sayıları dışındadır. Gerçek yitirdiklerimiz, şimdi biliniyor.

12 Eylül gerçek bir terordur. Bu dönem bir de idamları var. Rejim, gücünü ve şiddetinin derecesini asıl da idamlarla gösterdi.

12 Eylül'de ilk darabacı darbeden 24 gün sonra 7 Ekim

du veya "atadı" oldu. öldürülen, sorgulandı, sayılabraklanlar, aklını yitirenler, doğaldır ki bu sayılan dışındadır. Gerçek yitirdiklerimiz, şimdiki binimiyer.

12 Eylül gerçek bir terördür. Bu dönem bir de idamları var. Rejim, gücünü ve şiddetinin derecesini asıl da idamlarla gösterdi.

12 Eylül'de ilk darağacı, darbeden 24 gün sonra, 7 Ekim 8 Ekim bağlayan gece, Ankara Kapalı Cezaevi'nin iç avlusu kuruldu ve iki gencin gençlik ateşi, aynı gece ve peş peşe bu darağacında söndürüldü. İpe, iki verien "sol kesim" den Necdet Adalı oldu. Salıanan imek en önce Necdet'i boğdu. Cezaevi doktoru "tamam" deyince, aynı imek bu kez de, "sağ kesim" den Mustafa Pehlivanoglu'nun boynuna geçirdi.

İdamlar sürdürüldü ve Adalı ile Pehlivanoglu'nun asımlarını, içlerinde Erdal Eren gibi, 18 yaşını henüz doldurmamış, işe öğrencilerin de bulunduğu 28 sayışa hükümlünün asımlarını izledi. Darağacı soldan 19, sağdan dokuz gencin canını aldı.

İdam kararlarının arkası kesilmiyor. Sırasını, gününü bekleyenlerin sayısı, şimdi kaçtır acaba? İdam kararları, TBMM'nin tüm yetkilerini, yaptıkları darbeye birlikte devralan ve Örgeneral Kenan Evren'in başkanlığında, kuvvet komutanlarının dan oluşan MGK (Millî Güvenlik Kurulu) onayladı.

Hükümet Darbesi Tekniği adlı kitabında Malaparte: "Darbede başan, uygun iç ve dış koşulların hazırlanmasında ve bunların gerekli desteğinin sağlanmasındadır" diye yazıyor. 12 Eylül hareketi sırasında ABD Başkanı bulunan Jimmy Carter de: "12 Eylül hareketinden önce Türkiye'nin durumu, savunma açısından tehlike arz ediyordu. Afganistan olayından ve İran monarşisinin devrilmesinden sonra, Türkiye'deki bu istikrar hareketi içimizi ferahlatmıştır. Bu girişimin, bölgede şiddetle ihtiyaç duyulan istikrara doğru atılmış ilk adım olduğunu düşünüyorum" diyor.

Ülkemiz, 12 Eylül'de, öncesi ve sonrasıyla için, kimler için, nerelerin çıkarları için yaşasştır, şeklinde bir soru sormaya, bugün artık bir gerek kalmış mıdır acaba? 12 Eylül, 12 Mart'tın değişen koşullarda bir devamdır. 12 Mart'ın generali Tağmaç:

"Toplumsal gelişme, ekonominin büyümenin önüne geçmiştir; gelişme geriye çekilmelidir" diyor. Bugün de söylenen, istenen özüne budur. Korkulan, "toplumsal uyanış", "özgür düşünce" ve istemedikleri "demokrasi"dir. Asıl düşman oldukları da, işçi sınıfı, emekçi halk, aydınlar ve gençliktr. Nasıl ki, uyanış, özgür düşünce demokrasiyi "altıyapıcı"dir; işçi sınıfı, aydınlar ve gençler de bunun "taşıyıcısı", dinamiktir çünkü.

Gençleri, "gençlik sınırsız bir umuttur" demeden, bunu görmeden, bu yüzden darağaca vermiş, işçi örgütlerini bu yüzden basıyor, kapatıyor; işçilerin "bölüm oruçları" na bu nedenle sürüyor. Aydınları, emekçi halka ettiklerinin nedeni asla başka değildir.

• Türk-İş'i polis kuşattır; karar defterine, belgelerine el koy-muş. DGM, işçi liderlerini sorguluyormuş. Turgut Özal Ankara'ya dönmüş, "Hepinizi çok özlemişim" demiş. Vay Ankara'mız ne hale gelmiş...

Sart oldu artık demokrasî.

Türk-Yunan Dostluk Derneği yöneticileri basın toplantısında

Halkların mutluluğu için onurlu bir görev Türkiye-Yunanistan Dostluk Derneği kuruldu

Ege anlaşmazlığı nedeniyle Türkiye ve Yunanistan hükümetleri arasında sorunlar sürer, bir yandan da savaş çığlıklarını atarken, Türkiye-Yunanistan Dostluk Derneği'nin kurulduğu 13 Nisan günün basın toplantısıyla aşıldı.

Kuruculan arasında, Yaşar Kemal, Aziz Nesin, Özgür Aral, Timur Selçuk, Zülfü Livanelli, Prof. Dr. Ekrem Akurgal, Mehmet Ali Birand, Ali Sirmen, Günhan Civaoglu,

Melih Cevdet Anday, Emil Gahip Sandalcı, Reha İsvan, Müjdat Gezen, Atıl Yılmaz gibi isimlerin yer aldığı derneğin geçici başkanlığına Prof. Dr. Akurgal getirildi.

Dernek amacını, "Türk ve Yunan halkların arasında dostluk, anlayış ve işbirliği duygularını güçlendirmek, düşmanlık kıskartacak davranışları önlemeye çalışarak, iki ülke arasında barışçı bir diyalog kurulmasına katkıda bulun-

mak" olarak açıkladı.

Bundan bir süre önce Türkiye'ye konseller vermek amacıyla giden Yunanlı sanatçı Theodorakis'in öncülüğüyle kurulmuş bulunan Yunanistan-Türkiye Dostluk Komitesi'nin kardeş olarak nitelenen ve "İm Yunan halkına dünya kamuoyunun önünde dostluk ellerini uzatmakla bildiren dernek yöneticileri, basın toplantısı sırasında yakalarına başı sembolize eden beyaz karanfeller taktılar.

okudu. Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Demokratlar Birliği müz grubunun gösterisinden sonra, Yunanistan-Türkiye Dostluk Komitesi üyelerinden tiyatro yönetmeni-sanatçısı Stefanos Lineos şu anda sevgiledikler Aziz Nesin'in Toros Canavani adlı oyunundan müziğini Mikis Theodorakis'in yaptığı kendi şiiri olan Türkiye-Yunanistan halklarının dostluğuna kıyan bir şarkıyı söyledikten sonra toplantı sona erdi.

Yunan aydın, sanatçı, bilim adamlarının yanı sıra, SOL BİRLİK temsilcileri ve taraftarları, kimi politik mültici demokratların katıldığı toplantı bir süre önce Türkiye-Yunanistan arasında karşıt görüşlerin sona olması nedeniyle büyük eksi yarattı. 5 Nisan günü Yunan Radyo Televizyonu ERT 1. kanalda ana haber bülteninde toplantıya geniş yer verildi.

okula bağlı. Karslıda aynı anlayışla görüşme de haklıdır. "Yapılan yardımlar sarta bağlanırsa bu yardım olmaktan çıkar, ipotek halini alır."

Aydın Güven Gürkan: "Seçime yoğun bir dolar yardımı olmaksızın girmek istemeyen Özal itidatı herşeyi sineye çekiyor."

Erol Ağaçlı (SHP): "Bir fil ile bir tavşan gerdeğe girse, her seferinde tavşan hamile kalır."

İsmail Cem (Güneş): "Verdiğimizizin de, alacağımızın karşılığında bilinmediği yahut meçhule bırakıldığı bir garip anlaşma olmuştur imzalanın SEİA metni..."

Hasan Cemal (Cumhuriyet): Türkiye nasıl olsa birşey yapamaz mıncı, Washington'da özellikle Özal hükümeti sayesinde fazla yer etmiştir."

Hasan Esat Işık: "Türkiye'nin, hiçbir devlete 'büyüyen-uyan ilişkisi' içine girmeyen sözkonusu olamayacağı bir nedenle ortaya koyan bir tutum içine girilmesi şarttır."

Dışişleri Komisyonu: "Türkiye'nin elinde bunlara mukabele etmek için bir hayli alternatif vardır. Örneğin NATO'ya taahhütleri artırarak, anlaşmada öngörülen bazı yükümlülükleri yeniden gözden geçirir, ya da SEİA'yı geçersiz sağlar, Türkiye'deki ortak usulser faaliyetlerini kısıtlar ya da durdurur."

Altan Öymen (Milliyet): "Esenişeye yer ağızdağı dokmaya al, diye bakılacak bir devlet durumuna düşmektir bir iktidara onur mu verir?"

İhan Selçuk (Cumhuriyet): "ABD'nin Türkiye'ye dönük politikası, ne Bayaz Saray'ın manifestoları ne Kongre'nin işbirlik, kırk yıllık devlet politikasıdır." "Türkiye ile ABD ilişkilerinde içine düşüştüğümüz zavallıklı biraz daha sürerse alakağıla dönmektir. Türkiye'yi Amerika'nın 51. eyaleti sayanlar, yabancı bir devletin kongresine bozulup yürütme organına bağlanmayı diploma- ması ya da dış politika sayıyorlar."

Türkiye Barolar Birliği anayasasını değişmesini istedi

"Adalet güneşinin battığı ülkede yaşanmaz"

Türkiye Barolar Birliği (TBB)'nin olağanüstü genel kurulunda 1982 anayasasının değiştirilmesi doğrultusunda bir karar oylanarak kabul edildi.

TBB'nin Hukuk ve İnsan Hakları Komisyonunca hazırlanan ve kabul edilen kararda, "Demokrasiyi temel kurallarına, hukukun üstünlüğüne, sosyal hukuk devleti ilkelerine, insan hak ve özgürlüklerine aykırı olan otoriter nitelikli 1982 Anayasası, toplım istek ve gerek-

sinlerini karşılayamamaktadır. Anayasa, kamu güvenli kullanlara karşı yurttaşların temel hak ve özgürlüklerini değil, sırf devletin güçlendirilmesi ve bireylere karşı korunması noktasından hareket etmektedir." deniyor.

Kararda ayrıca Türk Ceza Yasası taslağına, demokrasi ve sosyal hukuk devleti ilkelerine, hukukun üstünlüğüne ve insan hak ve özgürlüklerine aykırı olduğu belirtiliyor ve Türkiye'de işkence ve bağ-

ka biçimlerdeki insan hakları ihlallerinin sürdürüğüne dikkat çekilerek, anidemokratik yasaların yeniden gözden geçirilmesi, güvenlik soruşturması ve işleme uygulamalarına son verilmesi gerektiği de yer alıyor.

İstanbul Barosu Başkanı Sulhi Tekinay'ın bu kararlara muhalif kaldığı ve oylama sırasında yanındakilerle birlikte salondan ferettiği genel kurulda konuşan TBB Başkanı Teoman Evren, hırp ve adalet

sorunlarına eğildiği içlerinde bir kanamsarlık duyduklarını belirterek, "Adalet güneşinin battığı bir ülkede yaşanmaz" dedi. Avukat İskender Özturanlı da 1982 Anayasası üzerine yaptığı konuşmada, "Anayasa yalnız şyasilerle cezalandırmadı, bu anayasa ileri celsimi, kıscacısı Türk insanını ceza- landırdı. Türk ulusu böyle bir ceza- ya layık değildir. Bu anayasa ya- saklar ve yasaklamalar anayasasıdır." dedi.

Rheinhausen'de IG-Metall'in düzenlediği mitinge 25 bin kişi katıldı

Bu yangını söndürmeye Ren nehrinin suları kafi gelmeyecektir

Dilruba YENEN

Çelik sanayinde 2000 işyerinin yokedilmesi planına karşı IG-Metall sendikası'nın HATtinge'de düzenlenen Oberhausen ve Frankfurt mitinglerinden sonra 9 Nisan'da Rheinhausen'de 25 bin kişinin katıldığı yeni bir miting yapıldı.

Onbinler Rheinhausen Krupp fabrikasının 2 numaralı kapısı önünde işyerleri için mücadelede kararlı olduklarını dostlarına bir kez daha gösterdiler.

Daha önce Hattin'gen eyleminde olduğu gibi Rheinhausen esnafı da dükkanlarını kapatarak bu eyleme katılmışlardı. Mitingin başlama anında tüm şehrin kışisel'gen çalarak çelik işçilerine dayanışma- larını gösteriyorlardı.

Adımlarını sıklaştırarak miting alanına girdiklerinde kürsüde oturma'ndan işyerleri kapandı' zaman birim için işleri de kalmı- yor. Yeni mükel'gen eylem, iş- lerle ilgili olmuyor. Birim eylem-

yaratacaktır. Eğer bu uygulama gerçekleştirile çıkam'gen sön- dürmeye tüm Ren nehrinin suları kafi gelmeyecektir." Kirchner ko- nuşmasını bitirdikten sonra tekerli sandalyesine dönerken akan göz- yaşlarını silmeye uğraşıyordu.

Miting alanında, Türk olduğuna tahmin ettiğimiz iki gencin yamına yaklaşıp sorularımıza yönelttik.

Nerede çalışıyorsunuz, bu ey- leme için katıldınız?

Krupp'da çalışıyorum. İşyerin- de 2 bin kişi çıkarmak istiyorlar. Yalnız sorun çıkarılan 2 bin kişi değil, işyerleri de kapanyor. Biz meslek öğrenimi yapıyoruz. Öğre- nim bittikten sonra işsiz kalmak istemiyoruz. İşyerimizde çalış- mak istiyoruz.

Cevdet Hocca: 18 yaşandınız. Kapandı işyerlerimizi savunmak için toplandık. İşyerleri kapandı' zaman birim için işleri de kalmı- yor. Yeni mükel'gen eylem, iş- lerle ilgili olmuyor. Birim eylem-

yalnızca 2 bin işyerinin kapatılması ile kalmıyor. Aynı zamanda Rhein- hausen'daki bir sürü alı veris mer- kezi de bu karardan etkilencek. Bir işyeri diğer işyerlerinin de gü- vencesidir. Bu nedenle mücadele etmek zorundayız. Mücadelemiz yalnız Rheinhausen değil, Hattin- gen, Siegen, ve diğer bölgelerdeki uygulamalara da karşıdır.

- Bu eyleme yabancı işçiler de yoğunlukla katıldılar mı?

- Biraz önce bir Türk işyeri iş- çi temsilcisi arkadaşımız da konu- şma yaptı. Bu kavgaya ulusal bir kavg- a değildir. Hepimizin işyerlerimi- zi, ekmeğimizi, aşımızı koruma kavgasıdır.

Kalabalığın içinde bir kaç adam daha atarak kolunda güvencik gö- revleri yaralı bir Türk sendika gö- revlisinin yanına gidiyor.

- Adınız nedir, ne amaçla bu- radasınız?

ni yoketme planına karşı bir dire- nişidir. 1982 yılında da yine Krupp bir planlama yapılmış ve Krupp Yönetim Kurulu Watzberg sübsi- ni kapatılmasını önermişti. Biz yine bu şekilde mücadeleye ile bu ka- rardan ortadan kalkmasını sağladık. Birlikte mücadele ederek bu planın da ortadan kalkmasını istiyoruz."

- Türk işçiler yoğun olarak bu eyleme katıldılar mı?

- Biz eskiden olduğu gibi IG- Metall ile birlikte en ön sıralarda direnişe katıldık. Şu anda Krupp fabrikasında 1000'in üzerinde ya- bancı işçi var. Bunun 850'i kadar Türk işçisidir.

Röportajımız bitirdiğinde miting alanındaki işçiler de fabrika- nın önünden, aynalarak yürüyüş- ge mişlerdi. Biz de onların arası- na karışarak yürürken bir şeyin çok iyi farkındaydık. Rheinhausen mitingini bitir ama mücadele yeni baş- lıyor.

Yabancılar Yasası'na karşı ortak savaşımın başarısı

CGT Hanım Yıldız'ın sınırdışı edilmesini önledi

İçinde bulunduğumuz günlerde Fransa'da, "Yabancılar Yasası'nın uygulamalarına karşı ortak savaşımın ilgi çekici bir örneği yaşanıyor. Türkiye'li genç işçi Metin Yıldız'ın eşi Hanım Yıldız, oturma izni olmadığı gerekçesiyle, polis tarafından Türkiye'ye gönderilmek üzere tutulduktan sonra, CGT'li Fransız ve Türkiye'li militanların direnmesiyle havaalanından geri getirildi ve serbest bırakıldı. Ama durumun gerginliği devam ediyor. Serbest bırakılmasına rağmen valilik oturma izni vermemekte hala direniyor. Hanım Yıldız, polisin yeni bir teşebbüsüne karşı CGT militanları tarafından korunmaya alındı. Sendika yönetimi iş oturma izninin verilmesi için her dü- zeyde girişimlerini ve eylemlerini sürdürüyor.

Hanım Yıldız polisin elinden alındı

Olayın hikayesi çok uzun. Uç- dört yıl öncesine dayanıyor. Metin Yıldız 1979'da Fransa'ya geldiğin- de 15 yaşındadır. Babası 1977'den beri göçmen işçi olarak çalışmaktadı. Daha sonra Metin de konfek- siyon işçisi olarak çalışmaya baş- lıyor. Çalışma ve oturma kartı al- yor. Şu anda kartları 1995'e kadar geçerli.

Hanım Yıldız işe 1983'te turist olarak geliyor. İki genç Paris'te evleniyorlar. Aile kurmuş çiftin Fran- sa'da oturmama işin Hanım'da da oturma kartı olması gerekli. Polis müdürlüğü izin vermedi reddetmi- yor. Ama ayık geçici oturma izni veriyor. Gerekçe olarak "Öte- rduğunuz ev bir ailenin sağlıklı bi- reye yaşamasına uygun değil. Sürrekli izni böyle bir ev bulunca vereceğim" diyorlar. Çünkü bu yönde bir kararname var ve polis bunu işine geldiği gibi kullanıyor. Paris'te otuz bir km'ya "uygun" bir ev bulmak ciddi bir sorun. Böy-

Hanım Yıldız serbest bırakıldıktan sonra yakınları ile birlikte

lece her üç ayda bir oturma iznini uzatmaya gidiyorlar. 1984 yılı so- nunda Paris Banliyölerinde Saint- Quentin'de bir "uygun ev" bulup ki- ralyorlar. Yeniden oturma kartı için başvuruyorlar Kart gene veril- miyor. Bu arada bir çocuklan doğ- muştur. Fransa'da doğduğu için, yürürlükteki yasalara göre çocuk otomatik olarak Fransız vatandaşı

na'k polis müdürlüğünde bir hü- creye konulduklar. Metin'i aksam se- kizbuçukta serbest bıraktılar. Han- m is ertesi gün tercümanısı ve avukatı olarak hakim önüne çı- kanıldı. Polisin sınırdışı etme kararını onaylatıldı. Sonra havaalanına gö- türülerek bu gibi olayları için kulla- nılan bir otele kapatıldı.

İşçilerin birliği

Polis, Hanım Yıldız'ı bir gün sonra, sabah 9.15 uçağı ile Türkiye'ye göndermeyi düşünüyordu. Oysa, serbest bırakılan Metin Yıldız'ın haber vermesiyle CGT sendikası bölge örgütünü seferber etmişti. Sabahleyin saat 6'dan itibaren Hanım Yıldız'ın kaldığı ote- lin çevresi CGT'li Fransız ve Türkiye'li işçiler tarafından kuşatıldı. Ha- vaalanına giden tüm kapılar ve ge- çitler tutuldu. Otelin çevresinde 600, tüm havaalanında ise 1500 CGT'li işçi Hanım Yıldız'ın uçağı bindirilmesini önlemek üzere topla- nmıştı.

İşçilerin kanıtlığı karşısında po- lis Hanım Yıldız'ı uçağı bindire- med. Önce polis müdürlüğün ge- ni getirdi, daha sonra da serbest bırakmak zorunda kaldı.

Bir aile daha parçalanmaktan kurtuldu

sayılmaktadır.

Durum bu şekilde 1986 mayıs ayına kadar sürüyor. Mart ayında yapılan seçimlerle Sosyalist Parti gitmiş, sağ partiler iktidara gelmiş- ti. "Yabancılar Yasası" henüz çık-

Anımsattıkları sıkıştıracak maddelerin girdiğimize Kürsüde teklifi sandayışından kalkarak konusuna yapan Rheinhausen FRIEMERSHIE protestan kilisesinden rahip Peter Kirchner çelik işçilerine şöyle sesleniyordu: "Çelik patronlarının bu karar bir yığın

Cevdet Hoca: 18 yaşında. Kapanaçık işyerimizde savunmak için toplandık. İşyerleri kapandı zaman bizim için işyeri de kalmıyor. Yeni makineler geliyor. İşçi fazla lazım olmuyor. Bizim sonumuz demektir bu.

— **Peki bu eylemle Rheinhausen esnafı da katıldı, bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?**

— Onların gelmesi çok iyi oluyor. Ne kadar çok insan katılırsa bu mitinglere bizim için o kadar iyi. Gençlere veda ederek yollarından ayrıyor, sahnenin yakınında konuşulan tek başına dinleyen bir işçiye yaklaşıyoruz.

— **Siz işyerinizi kapandıyla ilgili ne düşünüyorsunuz?**

— **Seyit Senem:** 15 sendir bu işyerindeyim. Paralı çalışmam mecburiyetindeyim. Kesin dönüş yapacağım.

— **Bu eylemlerle işyerlerinizi koruyabildiğinizi düşünüyor musunuz?**

— İşyerlerimizi korumak mümkün değil. 1982'de aynıysa yaptılar. 650 Türk işçisi gitmek zorunda kaldı. Şimdi de bizim için aynı sonuç.

— **Peki esnafın bu eylemlerle katılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?**

— Bakkalları mitingde katılmassına gelince, yarın öbürün işsizlik artınca haliyle alış veriş de azalacak. O nedenle onlar da bu eyleme katılıyor. Ayrıca bu eylem burda kalanlar için bir şey.

Seyit Senem'in yanından ayrılarak Alman gençlere yaklaşıyor, aynı sorunlara onlara soruyoruz.

— **Adınız, soyadınız, neden bu eyleme katıldınız?**

— **Adım Olaf Groß,** 19 yaşındayım. Krupp işletmesindeki 2 bin işyerinin yıkılmasına karşı burada eylem yapıyoruz. Bu eylemde dayanışmanın önemi çok büyük. Olay

daha daraltı kolumda güvenlik birimi önünden ayrılarak yürütüşe geçmiştir. Biz de onların anısına karşılaştırmak için bir şeyler yaptık. Rheinhausen'ın mitingini bitti ama mücadele yeni başlıyor.

— **Adınız nedir, ne amaçla buradınız?**

— **Adım Engin Cebak.** Bugün burada bütün işçi arkadaşlarımız işyerlerimizi korumak amacıyla, işten çıkarmaları engellemek için, istisnasız işyerlerimiz için toplandık.

— **Peki yaptığınız bu eylemle işyerlerinizi koruyabildiğinizi inanıyor musunuz?**

— Ben inanıyorum. Çünkü bütün halk ve işçi birbiri tutar ve birbirine kenetlenirse o kadar da kuvvetli olur. Almanların bir sözü var "Direnen kazanır, direnmeyen kaybeder" Şimdi bir direniyoruz. Onun için inanım var.

— **Eyleme halkın ve özellikle de esnafın gelmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?**

— Bu büyük bir başarıdır bizim halkımız için. Çünkü bakkallar olsun, esnafın olsun onları bizden geçiyorlar. İşsiz olduk mu hiç kimseden geçinemeyecekler. Onlar da işsiz kalacak. Bugün yalnız Krupp'taki işçi arkadaşlar değil esnafın da işyerleri için böyle bir birlik gerekiyor. İşgalatı sonucu iyi olur. Bu firmada 7 yıldır çalışıyoruz. İşyeri temsilcisi olarak iyi seçildim. Böyle işlere de yeni başlıyoruz.

Kendisine teşekkür ederek ayrıyor, ve mitingde yabancı işçiler adına konuşma yapan işyeri temsilcisi Tosun Ürün'e de teybimizi uzatıyoruz.

Tosun Ürün sorulmamızı şöyle yanıtlıyor, "Bu miting, Rheinhausen Krupp fabrikasında çalışan işçilerin aileleriyle ve gördüğünüz gibi Rheinhausen halkı ile birlikte Krupp patronlarının 2 bin işyeri-

ni önünden ayrılarak yürütüşe geçmiştir. Biz de onların anısına karşılaştırmak için bir şeyler yaptık. Rheinhausen'ın mitingini bitti ama mücadele yeni başlıyor.

Behice Boran Bremerhaven'da sohbet toplantısı yaptı

Bremerhaven FİDEF demerli ile DİBAF çalışma grubu ortaklaşa olarak Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'a bir sohbet toplantısı düzenledi.

Toplantıda yaptığı konuşmada Behice Boran, ülkemizin Ortadoğu ve dünya barışı konusunda çok önemli bir yer tuttuğunu; ülkemizde barışın korunması ve demokrasinin yeniden inşası için demokrasi güçlerinin birarada mücadele etmesi gerektiğini belirtti; F.Almanya'da yaşayan Türklerin bu mücadelede katılımını sağlamak için yapılması gerekli çalışmaları değindi. ABD emperyalizminin barışı tehdit eden SDI programı ile ilgili akamlarında bulundu. Toplantıyı yüzün üzerinde Türkleri ve yabancı izledi.

İşçi temsilciliği seçimlerinde yolsuzluk

Bremerhaven'da 1581 Alman ve 184 Türkleri içlinin çalıştığı en büyük gemi tersanesinde 24 Mart 1987 tarihinde yapılan işyeri işçi temsilciliği seçimlerinde işveren tarafından savunma kararını yolsuzluk yaptığı gerekçesi ile IG-Metal'e üye sendikacılar bir avukat aracılığı ile iş mahkemesine başvurarak seçimlerin tarafsız hakim huzurunda yeniden yapılmasını istedi.

Seçimlerden sonra oylar, özel magnet anahat ile yapılan bir odaya süzümce müziri tarafından sayıldı ve işçiler bu gibi sayıma karşı çıkış olmalarına rağmen odaya alın-

madılar. Sayının büyük bir bölümünde sandık kurulu üyeleri bile yoktu. Mekupla yapılan seçim için oylar seçim gününe kadar mühürle sandıkta saklanması gerekirken sayımdan önce açık şekilde bırakıldı. Seçim saat 17'den sonra devam etmediği için gece mesasında çalışan işçiler oyu kullanma olanakları bulamadılar. Seçim öncesi yapılan yazılı propaganda da sadece belirli bir grup adayın gibi gösteriler diğer adayların Betriebsrat tarafından tutulması yapılmadığı gibi, oyu kullanma yerde bir kabine bile hazırlanmadı. Herkes için oyu kullanma olanakları sınırlı.

Durum bu şekilde 1982'den 1987'ye kadar sürüyor. Mart ayında yapılan seçimlerde Sosyalist Parti gitti, sağ partiler iktidara gelmiştir. "Yabancılar Yasası" henüz çıkmamıştır ama meclis venilmek için hazırlanan yapılmaktadır. Bu defa Hanım Yıldız'ın geciği çok ayık uzatması da yapılmaz. Polis kağıdından elinden alır ve 15 gün içinde Fransa'yı terk etmesini söyler. Hanım Yıldız Fransa'dan ayrılmaz, ama kağıtsızdır artık. Bu kez Metin yalnız olarak polis müdürlüğüne gidip gelerek durumunu anlatır. Aldığı cevap hep "hayır" dir.

Ötürme kartı yerine tutuklama

Son olarak geçtiğimiz mart ayı başlarında bir kez daha, birlikte polis müdürlüğüne gitmeye karar verdiler. Daha başvuracakları işe yaramadıkları ki etrafın nereden çıktıkları anlayamadıkları polislerle sandı. İkisi de tutuklandı.

Bayram Özen gazetemizi ziyaret etti

Avustralya Türkleri Emekçiler Toplum Merkezi Başkanı Bayram Özen 9 Nisan günü gazetemizi ziyaret etti. Bayram Özen, Bremen'de Türkiye Aydınları Dayanışması Girişim'i'nin ödüllendirile düzenlenilen basın Demerli'nin 10 kurulusuylu dönümü toplantılarında katılmak ve Almanya'daki gelişmeler hakkında bilgi almak üzere F.Almanya'ya geldiğini açıkladı. Ve Avustralya'da yaşayan Türkleri göçmen işçilerin Avustralya'daki yaşamı hakkında bilgi verdi.

İşçilerin kararlılı karşısında polis Hanım Yıldız'ı uçakla bindirmede. Önce polis müdürlüğüne geri götürüldü, daha sonra da serbest bırakmak zorunda kaldı.

Savaşın sürüyor

Hanım Yıldız'ı serbest bırakılan halde valiye oturma izni vermemekte direliyor. Gerginliği yumuşatmasını bekleyerek yeniden harekete geçmeyi planlıyorlar. Oe yandan CGT olayın arkasını bırakmamıştır ve kararlaştırılmış sürdürüyor. 22 Martta Sosyal Güvenlik Hakklarını korumak için yapılan ve bir milyon kişinin katıldığı yürüyüş sırasında bu konu ile ilgili bir basın toplantısı düzenlendi. Gere aynı gün geniş bir imza kampanyası açtı. Şimdiden binlerce imza toplandı. Bir yandan CGT Genel Merkezi bir yazı ile İşçiler Bakanlığını başvurdu, diğer yandan bölge örgütü valiliğe başvurdu. Önümüzdeki günlerde ise Türkleri işçilere ve ailelerine çağıda bulunarak toplu olarak valiliğe giderek protesto gösterisi yapılacak ve gerekli dosyaların açılması için girişimde bulunulacak.

Türkiyeli veliler imza kampanyası başlattı

Bremerhaven'da Alman ve yabancı veliler çocuk yuvalarındaki personel kısıtlamasını protesto ederek bir imza kampanyası başlattılar.

Bremerhaven şehir belediyesine bağlı çocuk yuvalarında uygulanması konusunu Alman personel kısıtlaması, okul öncesi eğitimlerde çocuklar için bir çok aksaklıklar uyuşturduğundan, Alman ve yabancı veliler şehrin bu konudaki en sorumlu kişisi okul belediye meclisi üyesi Krahms'a bir uyan mektubu vererek, istemlerini dile getirdiler. Veliler çocuk yuvaların yönetmeliklerini ilgili maddelerin bahsederek, eski uygulamaları tekrar yürürlüğe konmasını ve işten çıkartılan bir çok çocuk yuvası eğitimlerinin tekni işyerlerine dönmelerini talep ettiler.

Wallraff bir davet verdi

Ganz Unten "En Alttakiler" kitabının hazırlığı sırasında birlikte çalıştığı dostlarına ve aynı işyerinde Türkiyeyi Anap, İrland işçilere Duisburg Arap, lokantasında G.Wallraff bir davet verdi.

Japon televizyonunun ve çeşitli gazetecilerin de katıldığı gecede saç eşliğinde Pir Sultan Abdal'dan türküler söylendi.

Yabancılarla seçim hakkı için

4 Nisan cumartesi günü Krefeld - Hausbunental'de DGB'nin başlatmış olduğu derin düzeyde yabancılarla seçme ve seçilme hakkının kazandırılması ilgili bir toplantı yapıldı. DGB'nin çağrısı yapılan toplantıya Alman, İspanyol, İtalyan, Portekiz, Yunan, Türk, Kürt derneklerinin yabancılar, tarımsalci olarak belediye başkanları somunluslu, CDU, DGB, IG-Metal, SPD, Yeşiller ve FİDEF'ten konuşmacılar katıldı.

Toplantıya katılanlardan DGB, IGM, DKP, Yeşiller ve FİDEF temsilcisi işçi hakları mücadelesinde ilk adım olarak seçme ve seçilme hakkının kazanılması için geniş bir kamuoyunun oluşturulmasını kaçınılmaz olduğunu ve kamuoyuna yönelik çalışmaların bu yönde yapılmasını gerektiğini altını çizdiler.

• Toplantı sonunda DGB'nin seçme ve seçilme hakkının kazanılması yolunda bir ortak eylem konferansı çağrısı yapması ortak görüş olarak belirlendi.

IGM Rheinhausen'daki toplantıda Tosun Ürün, Engin Cebak

Nürnberg'de ilk kez gerçekleştirilen Türk-Yunan dostluk şenliği bir başlangıç olarak nitelendi ve ilgi ile izlendi

Ege'deki savaş kışkırtıcılığına yanıt ■ Türk-Yunan Dostluk Şenliği

FİDEF Nürnberg Çalışma Grubu ile Yunan Girişimi Demokratiki Enstitüsü'nün ortaklaşa düzenledikleri Türk-Yunan Dostluk Şenliği, 5 Nisan 1987 pazar günü Kulturladen'de yapıldı.

Şenliğe, anarında SPD Eyalet Meclisi üyesi Rolf Langenberger'in de bulunduğu 150'den fazla izleyici katıldı. İki girişimin ortak hazırladıkları konuşmada Türk ve Yunan halklarının dostluğuna değinirken, bölgedeki gerilimin bu dostluğu baltalamak için büyük çaba gösterdikleri, bu çabaların Türk-Yunan hükümetlerinin kışkırtıcı tutumlarıyla desklendiği açıklandı. Nürnberg'de Türkler ve Yunanlılar arasında böyle bir etkinliğin ilk kez gerçekleştirildiği vurgulanırken, bunun bir başlangıç olduğu ve Ege'deki

son kışkırtıcı olaylara halkların verdiği bir yanıt olarak nitelendi.

Program boyunca Yunan kilisi Lefteris ve Vangelis ülkelerinden eşgiler sundular. Cemal Kaya ise türkülerimizden örnekler verdi. Her iki ülkeden gösterilen diyalor, şenliğe katılan tüm misafirlerin büyük ilgisini çekti. Şenlik sırasında Mikis Theodorakis ve Zülfü Livaneli'ye gönderilmek üzere kaleme alınan bir mektuba, bu iki sanatçının Türk ve Yunan halklarının kardeşliği için yaptıkları çalışmalar övüldü ve kuzulandı. Türk-Yunan Dostluk Komitelerinin düzenlediklerinin yığınlarına taşınması için, her iki girişimin de büyük çabayı gösterecekleri belirtildi.

Başörtü yasağı Federal Almanya'da mı?

Köln'de Hauptschule'ye giden 15 yaşındaki Hülya Karagöz'ü sınıf öğretmen, başörtü takıyor gerekçeyle sınıfa sokmadı. Öğretmenin kararını protesto eden Hülya'nın babasının ıhtırazını kabul etmeyen, şehir idaresi bir adım daha ileri giderek öğretmenin derse sokmaması kararını onayladı ve Hülya'yı başka bir okula gönderdi.

Bunun üzerine avukat kanalıyla Köln İdarı Muhkemisine başvuran baba, kızının eski okula, hem de başörtüsü ile alınması konusunda dava açtı. Olayın kamuoyundaki yansımaları çekimin eğitim dairesi, davanın açılmasıyla birlikte verdiği karar geri almak ve Hülya'nın eski okula girmesi kabul etmek zorunda kaldı. Hülya'nın avukatı: "Yabancı düşmanlığının ortadan kaldırılması konusunda büyük taffat ediliyor. Eğitim dairesinin kararı ise bunu yeniden gündeme getiriyor."

Posta Çalışanları Sendikası yabancılar forumu düzenledi

"Almanya yalnız Almanlar için mi?"

Dortmund gönüllü muhabirimiz bildiriyor

"Almanya-Almanya, yalnız Almanlar için mi?" belgisi altında 2 gün süren Posta Çalışanları Sendikası'nın yabancı düşmanlığı üzerine yaptığı forum oldukça hareketli geçti. Forumu yazar Bernd Engelmann, SPD milletvekili M. Müller, Yeşiller'den Barbara Schmitz, DGB'den Franz Tremel ve IG-Metall'den Ümit Köseoglu katıldılar. Forumu açış konuşmasında Posta Çalışanları Sendikası'nın Dortmund bölgesi başkanı; böyle bir forumun kendi sendikalarında yapılan ilk eylem olduğunu, amaçların kamuoyunun dikkatini artıran yabancı düşmanlığına çekmek olduğunu belirtti. Sendikaya bağlı işyerlerinde yaklaşık 8000 yabancıların çalıştığı ve bunların yüzde 74,2'sinin sendikada örgütlü olduğunu açıklayan H.J. Schwarz, aynı zamanda yakında toplanacak olan 20. genel kurulda yabancılarla seçme ve seçilme hakkını gündeme getireceklerini belirtti.

İlk konuşmayı yapan yazar B. Engelmann son kitabından parça okuyarak şunları söyledi: "FAÇ çoktan bir sözcüm ülkesi oldu. Sağ koalisyonun son seçim zaferinden sonra yabancılarla dönük baskıların artması, yeni sınık yasa ve antidemokratik dönüşümler bizleri uyanık olmaya çağırıyor. Bu yüzden yabancı işçi aileleri ile da-

yanışmamızı her zaman ve her yerde sürdürmeliyiz."

Daha sonra kürsüye gelen Ü. Köseoglu; artan yığılmal işsizlikle birlikte yabancı düşmanlığının da arttığını, uzun zamandır DGB ve ona bağlı sendikaların bu konuda kamuoyunun dikkatini çektiklerini belirtti.

Ü. Köseoglu özetle şunları söyledi: "1960'lı yıllardan beri B. Averupa'daki hükümetler yabancılar yasaasını sanayi tekellerinin isteğine göre değiştirdiler. Sendikalar ve sendikacılar olarak bu alanda aktif çalışmamız zorundayız. İşçileri Bakımı F. Zimmermann 2. seneye hazırladığı yasağı şimdi tekrar gündem maddesi haline getirmek istiyor. Bu yasa tasarısı yabancıları

bıkırtma ve onları kovma yasasıdır."

Sırayla kürsüye gelen Yeşiller'den B. Schmitz ve SPD milletvekili M. Müller yabancılar yasaasının gerici bir içerik taşıdığını, yabancıların sahip oldukları haklarından habersiz bırakıldıklarını, günlük yabancı düşmanlığının ve ayrımcılığının arttığını ve yerli-yabancı işçiler arasındaki dayanışmanın da azaldığını belirttiler.

Yaklaşık 200 kişinin katıldığı forumda konuşmuşumuz Türkiye'li gençler bize düşüncelerini şöyle anlattılar:

İrfan Yıldız 20 yaşında tekniker eğitimini yapıyor: Kaldığım kent İstanbul'da yabancı düşmanlığı artmakta. Daha çok gençler arasında.

Be de buraya katılarak hem yabancı düşmanlığının protesto edilmesi, hem de haklarımızı savunmamız istiyoruz.

Yaşar Ürün 18 yaşında tekniker eğitimini yapıyor: Ben burada doğdum. Ailem 25 senedir F. Almanya'da yaşıyor. Sendikalarda yerli-yabancı beraber çalışarak yabancı düşmanlığına karşı çıkmalıyız. Aynı zamanda eşit haklarımız için de ortak çalışmalıyız.

Abdullah Fakılı 27 yaşında tekniker 19 senedir F. Almanya'da-yıkm 10 senedir de postada çalışıyor. Siyasal partiler bidden oy beklemeyi için sorunlarımızla ilgilenmiyorlar. Bu yüzden seçime ve seçilme hakkı ne doğru ilalim olacak. Bizlere yapılan haklılıkların olmaması, yabancılar yasaasını insanda değiştirmemesi, eşit haklarımızı kavuşabilmemiz için birlikte hareket etmeliyiz.

Forumun 2. bölümüne geçilmeden FİDEF'e bağlı Dortmund İşçi Derneği'nin çocuk folkloru ilgi ile izlendi. İkinci bölümde 4 ayrı çalışma grubu kurularak forumun 2. gününe tartışmaları sundular. Çalışma grupları devlet organlarında ayrımcılık; günlük yabancı düşmanlığı, entegrasyon-asimilasyon, neofaşizm-neoanizim konularında şunları söylediler: Yabancı düşmanlığı devamlı artmakta, yabancılar önyargılı yaşayışlarını yaşamın her alanında gördükleri, yabancılar sadece göçlerini hatırlamak yerine, kendilerini ilgilendiren yerel konularda söz sahibi olmalarını sağlamak, buna bağlı olarak da yerel seçime ve seçilme hakkının en doğal bir hak olduğu ve bunun savunulması gerektiği.

Bu konuşma katılanlar bir kez daha görüşlerini belirttiler. Forumun kapanış konuşmasında H.J. Schwarz iki günün değerlendirmesini yaparak bunun son olmaması isterken tüm sendikaların buna benzer forumlarla hem yabancıların dayanışmasını sürdürdüklerini hem de kamuoyunun bilgilendirilmesini istedi.

Tüm üye sayısının yüzde yüzde 0,51 oranında Posta İşçileri

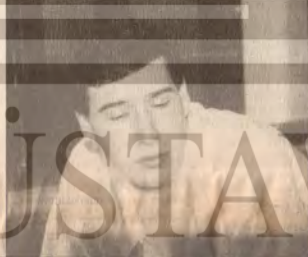
Yanda
Abdullah
Fakılı
aşığına
Yaşar
Ürün
ve
İrfan
Yıldız

Politik sığınmacılar tehdit altında

İsviçre'de

İsviçre'de 5 Nisan günü halk oylamasına sunulan sığınmacı yasağı kabul edildi. Böylece İsviçre'deki yabancıların haklarını hemli ölüde kısıtlananlar, sığınmacı hakları kullandırılmayacak bir hale getiril-

Birne yazıya kabul edildi. Böylece İsviçre'deki yabancılara hakları önemli ölçüde kısıtlanırken, sığınma hakkı kullanılamayacak bir hale getirildi. Sadece üst düzey burjuva politikacı ve diplomatların faydalanabileceği bir yasa oldu.

Yasa tasarıları üzerine İsviçreli demokrasi güçleri, bazı kişiler, yabancı demokrat gruplar, Türkler, Kürtler yasa-ya karşı kampanya yürüttüler, toplantılar, yürüyüşler düzenlediler.

Belçika'da

Belçika hükümeti, geçtiğimiz haziran ayında parlamentoya onaylanan "ekonomik önlemler" paketinin ikinci kısmını, mecliste onaylamadan yürürlüğe koydu. Adalet Bakanı Gol'in sunduğu bu "ikinci önlemler" paketinin ana hedefini politik göçmenler oluşturuyor. Yeni uygulamaya göre, Belçika'ya siyasi sığınma için gelen politik mültecilerin vize ve pasaportu olmadan Belçika'ya sokulmayacak. Bunu denetlemek için havaalanında bir komisyon kurulacak. Ve politik mültecilerin vize ve pasaportu olmadan Belçika'ya sokulmayacak. Bunu denetlemek için havaalanında bir komisyon kurulacak. Ve politik mültecilerin vize ve pasaportu olmadan Belçika'ya sokulmayacak.

Belçika hükümeti gündür televizyonda yaptığı yoğun propagandayla, halkı politik mültecilerle, karşı çıkartıyor. Geçtiğimiz aralık ayı içinde Brüksel'de 19 belediye, bundan böyle politik mültecileri kabul etmeyeceklerini açıklamıştı. 200 civarında mültecileri, eski bir paçaya kapatıldı.

1981 yılında Belçika hükümetinin, ülkeye giriş izni vermediği Şili ve Ganalı iki mültecileri, ülkelerine geri vade etmesi ve orada idam edilmişlerdi.

Yapılan arştırmalara göre su anda Belçika'da 30 bin politik mülteci ve aday vardır. 1986'dan önce Belçika'ya gelen politik mültecilere oturduğu belediye'deki yardım kurumları tarafından asgari ücretin yansı kadar para verilmektedir.

va açtı. Olayın kamuoyuna yansıyanından peknen eğitim dalı, daha önce açılması birlikte verdiği kararın geri almak ve yeni okula girmesi kabul etmek zorunda kaldı. Hülya'nın avukatı: "Yabancı dıymalığının ortadan kaldırılması konusunda büyük laflar ediyor. Eğitim dalresinin kararı ise bunu yeniden gündeme getiriyor" dedi.

Köln'de çıkan yerel basına okuyucu mektubu gönderen demokratik çevreler olayı protesto ettiler.

DSP ve DYP milletvekilleri bedelin düşürülmesi için meclise önerge verecekler

"Gençlerin başvurularını kulak arkası edemeyiz"

DYP milletvekili Murat Sökmenoğlu ve DSP milletvekili İsa Vardal bedelin 5 bin marka düşürülmesi için çalışmalarını sürdürdüklerini ve yakında bu konuda meclise önerge vereceklerini açıkladılar. Frankfurt'ta bir açıklamaya yapan milletvekilleri "Bu konuda bizlere binlerce başvuru geliyor. Gençlerin bu başvurularını kulak arkası edemeyiz. Çok yakında bedelin düşürülmesi için bir önerge vereceğiz. TBMM Genel Kurulunda kabul edilen 2,5 milyona 3 ay aserlik kararın yurtdışındaki gençlerin yüreğine kor düşürmüştür. Yaklaşık 7 milyon TL ödemek zorunda kalan gençlerin gururu kırılmıştır. Hak yerini bulacak, bedel 5 bin mark olacak." dediler. F. Almanya'daki gençler milletvekillerine kart gönderme kampanyasını sürdürürken, diğer ülkelerde bedel miktarının artırılması tepkiye karşılandı. Bu konuda Avusturya, Hollanda ve Fransa muhabirimizin yaptıkları röportajları yayınlıyor.

AVUSTURYA

Mustafa Yılmaz: Benim 110 bin şiline yaklaşan bu miktarı ödeyebilme imkanı. Zaten şu anda yazmış. Ne zaman iş bulabileceğimi de bilemiyorum. İş bulduğumda da en fazla 8 bin şilin alabilirim. Bu parayla 110 bin şiline yakın parayı navul biriktireceğim? Ayrıca Türkiye'de bedelli askerlik yapmak isteyenler 2,5 milyon lira ödüyorlar. Peki biz neden 6,5 milyon ödüyoruz? Bu haksızlıktır. Bedel miktarı Alman markına göre değil, Türkiye'de ödenen miktara göre ayarlanmalı ve 50 bin şiline indirilmelidir.

Ali Şengül: Burada olduğumuz süreç ikinci sınıf insan muamelesi görüyoruz. En düşük ücretlerle çalışarak zor geçiniyoruz. Böylesi şartlarda yaşayan ben 110 bin şilini nasıl ödeyebilirim? Üstelik askerlik çağında bir kardeşim daha var. Bedel miktarı beni çok zor duruma düşürdüğü gibi, benim durumuma olan binlerce genç de aynı zorluğu hissediyor. Bedel miktarı düşmelidir. Ama ancak dil, din, ırk, politik görüş ayrılığı gözetilmeden gençlerin biraraya gelmesi ve ortak mücadele etmesiyle düşebilir.

HOLLANDA

Ali Şahin: 1300 günden ağırdır. Bununla geçiniyim mi, yoksa bedel parasını biriktireyim? Bakın Almanya'daki gençler birleşmiş, sorunlarını Türk hükümetine du-

yunuyorlar. Bizler de Hollanda'da onları örnek almalıyız."

Orhan Yazıcı: Bedelli askerlik bence gençlerin sırtına yüklenen gerektsiz, zor bir maddi yükür. Hele böyle ağır olması bizi Avrupa'da

zor durumda bırakıyor. Hollanda'da bulunan gençlerin yüzde 60'ı işsizdir. Bunlar düşük miktarda sosyal yardım ödençisi almaktadır. Bu ödenek gençlerin günlük masraflarını bile karşılamamakta. Bence gençlerin sorunları için çıkarılan kanunlar kapalı kapılar ardında alınmamalı, gençleri bulundukları ülkelerdeki durumları da gözönünde bulundurulmalıdır. Bu ağır kararlar bizi gerçekten uzun uzun düşündürüyor. Çünkü ne Hollanda'da ne de Türkiye'de geleceğimizi parlak görmüyoruz.

FRANSA

Yusuf Kurum: Şimdi çalışıyorum, ama askere gidiince düşüniş iş güvencesi yok. Zaten fabrika neredeyse kapanacak. Bedeli ödemek mümkün değil. Türkiye ile Avrupa'dakiler arasında bu fark bir dengesizliktir. Türkiye'de 2,5 milyona yavoursa biz de 2,5 milyona yapmalıyız. Biz onlardan bir ayaz, bir kuşan değiliz. Onlar da Türkiye Cumhuriyeti vatandası, biz de. Niye farklı fiyat uyguluyorlar?

Timur Turan: Benim dört öğlum var. En azından 200 bin frankı toplamam için ömrümün sonuna kadar çalışmam gerekiyor, zaten ömrüm de buna yetmez. 55 yaşındayım. Bu çocukları hiçbir şimdiki kadar çalışmadılar. Şimdi işsizler. Ben bunları bedel parasını nereden bulayım? 215 bin frank olsa öde-nebilir. Bedel farklılık bir eşitsizlik, bunun düzeltilmesi lazım, Eğer Türkiye'deki Türk vatandaşları ise T.C. nüfus cüzdanı taşıyorlarsa biz de aynısını taşıyoruz. Türkiye devletinden bedellenden eşit olmasını istiyorum.

Küba Devlet Başkanı Fidel Castro kongrede.

Küba Komünist Gençlik Örgütünün 5. Kongresi yapıldı

Küba Komünist Gençlik Örgütü'nün 5. Kongresi 1-5 Nisan tarihleri arasında yapıldı. Kongreye örgütün 604 bin üyesi adında 1500 delege ve 102 ülkeden 304 davetli katıldı. Küba Komünist Partisi Genel Sekreteri Fidel Castro, Politbüro üyeleri ve birçok bakanın hazır bulundukları kongrede genel olarak Küba'da sosyalizm kuruculuğunun ve gençliğin sorunlarını açıkça dile getirdiler.

Kongreye İGD adına genel yönetim kurulu üyesi Baki Güncü katıldı. Baki Güncü kongre boyunca bir dizi etkinliklere de katıldı. Havana Pedagoji Okulu'ndaki mitingde Türkiye üzerine bilgi verdi. Komünist Gençlik Örgütü Yayın Organı ve örgütün Avrupa Sorumlusu ile, Şili, Uruguay, Demokratik Yemen gibi bir dizi gençlik örgütü ile görüşmeler

la dayanışmalarını sürdürdüler. Aynı hem de kamuoyunun bilgilendirilmesini istedi.

Tüm üye sayısının sadece yüzde 0,5'i yabancı olan Posta İşçileri Sendikası'nın yabancıları forumu bu sendikadan yabancılara biçtiği değer açısından takdir edilecek bir olaydır.

yaptı, görüş alışverişinde bulundu. İGD Yunanistan Komünist Gençlik Örgütü KNE ve Kıbrıs Gençlik Örgütü EDON ile birlikte son gelişmeler üzerine ortak açıklama yaptılar.

Komsol'un 20. Kongresi

Sovyetler Birliği komünist gençlik örgütü Komsol'un 20. Kongresi Moskova'da yapıldı. 15-19 Nisan tarihlerinde gerçekleştirilen kongreye dünyanın dört bir yanından 400 gazete-tilci izledi. Sovyetler Birliği'nin değişik bölgelerinden seçilen gelen 4800 delegenin 4700'ü ilk kez kongreye katılmış bulunu-ru. Leninci Komsol'un Birinci Sekreteri Mironenko, "Ülkede-ki yenilenme sürecine daha aktif katılabilmesi için Komsol'un yapışında önemli değişiklikler yapamam kararlar alındı-ğın"ı belirtti.

Uzun yıllardır Belçika'da başarılı çalışmalar yapan Info-Türk'ün yöneticisi Doğan Özgüden'le bir söyleşi

Türkiye Postası Belçika Temsilciliği

Göçmenler artık “yerleşik işçi” statüsüne geçmiştir

Belçika kamuoyunda başarılı çalışmalarıyla tanınan Info-Türk nasıl oluştu? Bugün nasıl çalışıyor?

- Info-Türk, 70'li yılları başında, gerek Türkiye'nin, gerekse Türkiye'yi göçmen kitlelerin sorunlarını dünya kamuoyuna yansıtmak ve çözüm armasına katkıda bulunmak üzere çeşitli Avrupa ülkelerinde bulunan ilenleri Türkiye'ye giriş oluşturdur bir kolektiftir. 1974 yılından beri çeşitli dillerde (Türkçe, İngilizce, Fransızca, Almanca, Hollanda) 70'den fazla kitap, broşür, plak, kaset ve videogram yayınlamıştır. Ayrıca 1976 yılından beri kitap, askımadan biri İngilizce, diğeri Fransızca olmak üzere Info-Türk ad altında iki haber büteni yayınlamaktadır. Yayınlarımız, Türkiye halklarının demokratik mücadelesine ileri duyan uluslararası kuruluşlar ve kişiler için önemli bir enformasyon kaynağı oluşturmaktadır.

Son olarak, 12 Eylül darbesinin 6. yıldönümünde, dikta yönetiminin altı yıllık uygulamalarını belgeleyen 408 sayfalık bir **Kara Kitap** (İngilizce) yayınlamış bulunuyoruz.

Bu çalışmalarla Info-Türk, dünyanın beş kıtasında çeşitli demokratik ve akademik kuruluşlarla sürekli bir bilgi alışverişi içindedir. Yukarıda belirttiğim yayınlann dışında, bu kuruluşlara gereklikçe özel dosyalar da sunulmaktadır.

Çalışmalarımızın diğer bölümünü ise, sosyal ve kültürel alandakiler oluşturuyor. Brüksel'de göçmenlerin yoğun olarak yaşadığı Kuzey-Doğu mahallelerinde 1982 yılında başlattığımız bu çalışmalar "**Günes Atölyeleri**" (Ateliers du Soleil) adı altında hızlı bir gelişme göstermiştir. Dil

"Çok milliyetli örgütlenmeler de yeni bir dinamik olarak göçmenliğin yaşamına qırmıştır."

Kuşkusuz bütün bu çalışmalar yürütürken, başta gelen amacımız, Avrupa'da bulunan göçmenlerin, her türlü ayrımcılıktan, aşağılanmadan kur-

bulunmaları, bulundukları ülkelerin eşit haklara sahip bireyleri haline gelebilmeleri ve bu nitelikleriyle de ülkelerinin işçi sınıfına entegre olmalarıdır. Info-Türk, göçmenlerin eşit haklar kazanması yolunda oluşan tüm göçmenlerarası komite ve kuruluşlara başından beri aktif olarak kabılmıştır, sorumluluklar üstlenmiştir.

- Uzun yıllardır buradasınız. Göçmen işçi olgusunda bu dönem içinde gözlemlediğiniz ne gibi değişiklikler ortaya çıktı?

– Bence en büyük değişiklik, göçmenlerin artık “konuk işçi” statüsünden çıkarak “yerleşik işçi” statüsüne geçmesidir. Belki hâlâ yurduna

nüfûrecek asimilasyon (özümseme, tehlikesine karşı uyarık ve direnç olmak tüm göçmen kuruluşlarının öncelikli görevlerindendir.

- Sizce göçmen işçi örgütlerinin çalışma anlayışı bugün nasıl olmalıdır?

— Şurası bir gerçek ki, Avrupa'da işçi olarak çalışmaya gelen göçmenlerin büyük kısmı, özellikle Türkiye ve Kuzey Afrika'dan gelenler için soyut görünür, geldikleri ülkelerde bir örgütlenme ve sendikalaşma deneyimi ne sahip değillerdir. Bu nedenle bir göçmen kitleleri içinde gerçek anlamda bir işçi örgütlenişi oluşması başlangıçta mümkün olamamıştır. Gerçi Buçika'da tüm göçmen işçileri birliği Türkiye göçmenleri ile sendikalaşma oranı son derece yüksektir, ancak bu sendikal bilincin ürünü ya da sendika

çizgi ve tutumdaki konuluşları ve kişileri suçlama zaaifından kurtulmaları kendi öznel sorunlarına öncelikle çözüm arayan göçmen işçilerin bu tür örgütlerden uzak kalmasına yol açmıştır. Bu, geçmişin yadsınmaz gerçeğidir.

Bugün gırgıtsel yaşadma, göçmenlerin "yerleşik" statüsü gırcesi olmasının da etkisiyle yeni bir süreç gelişmektedir. Giderek göçmenlerin özgül sorunları göçmen kuruluşlarının gündemine ana maddeyi oluşturmaktadır. İkinci kuşağın yetiştikçe göçmen örgütlerinde söz sahibi olmaları bu süreç daha da hızlanmaktadır. Aysel Aşemlis cami derneği, cezanede kaldırma derneği veya herhangi bir toplarının yeni kuruluşlarındaki demeklerin dışında yerel költür ve sosyal dernekler, mahalle komiteleri, kadın ve gençlik kurluşları, spor

menliğin örgütsel yaşamı yeni bir dinamizme ve zenginliğe kavuşmaktadır. Herkesin açıkça kabul etmesi gerekir ki, bu süreçte artık hiçbir örgüt, kendisini herhangi bir ülkedeki ya da Avrupa'daki Türkiye'li işçilerin tek temsilcisi olarak gösteremez. Bu geçmişte kalmıştır.

Bunun yanı sıra, çok milliyetli örgütlenmeler de yeni bir dinamik olarak göçmenliğin yaşamına girmiştir. Bizim atölyelerimiz böyle bir gelişim içindedir.

Daha da önemli, yerleşik statüye geçen göçmenlerin ve yeni yetişen gençlerin, bulundukları ülkelerin yerel kuruluşlarına kablara aktif hale gelmeleri ve sorumluluk üstlenmeleridir. Toplumsal yaşama kişilikli şekilde gelişmesine bağlıdır. Ve bunun için doğalize olmak, vatandaşlık değiştirmek de şart değildir.

- Belçika'da yaşayan göçmen işçilerin içinde AET üyesi ülkelerle Türkiye'li ve Faslı göçmenler Belçika hükümetinin ayrımcı politikası vardır. Bu açıdan ağırlıklı olarak Türkiye'li göçmenleri ilgilendiren ne gibi özgül sorunlar vardır?

• Özele Yünanistan, İspanya ve Portekiz'in de AET'ye girmesinden sonra bu ayınm daha da belirgin hale gelmiştir. En büyük sorun, bu ayından ötürü, Türkiye ve Fask göçmenlerin tam bir yaktılama içinde bulunmaları. Daha iyi statüleri sahip bulunan AET üyesi ülkelerin vatandaşları göçmenler bile, Türkiye ve Faslılar dahil baskılar karşısında gerekli duyulduğu göstermektedir. Örneğin, siyasal hallerine tanınması konusunda, birakın sağcı partiler, sol partilerin bir kısmı daha açıkça bu hakları Türkiye ve Faslılara tanımaması karşılıklı oldukları söyleyebilmektedirler. Avrupa ülkelerinden geçen bir kişi asla zorunlu, sadece Türkiye ve Krizli Afrika göçmenleri vurmaktadır.

Son olarak, "İslam entegrizmi" bahane edilerek tüm Fask ve Tür-

düşmanlığının boy hedefi haline getirilmişlerdir.

Hristiyan entegrizminin, iktidarda bulunan Hristiyan partileriyle ve sınıf uzlaşmacılığını savunan Hristiyan sendikalarıyla toplum yaşamını etkilediği Belçika gibi bir ülkede "**İslam entegrizmi**" yaygarası, bir bakıma müslüman çoğunluklu ülkelerden gelmiş göçmenleri hedef alan yeni bir "**haçlı seferi**"dir.

- Platform örgütünün başlattığı göçmen işçilerin seçme ve seçilme hakkı kampanyasını nasıl buluyorsunuz?

Aslında bu kampanyaya belçikalı da
seksiz yıldan beri gündemdedir. 1983
belediye seçimlerinde oy hakkının
de edilememesinden sonra bir yavaş
lama dönemine girilmiştir. Şimdilerde
bu kampanya iki ilde pılanda yeniden can
landırılmıştır. Fransızca konuşan böl
gelerdeki göçmen örgütlerinin açtığı
kampanya ile Flamanca konuşan böl
gelerdeki göçmen örgütlerinin Plat
form aracılığıyla başlatıldığı kampanya
ya... Biz Fransızca konuşan kesimimiz
kampanyasını yürüten kuruluşlar ara

"Bugün önemli olan, göç ülkelerinde kalmaya 'mahkum' göçmenlerin kendi öz kültürlerinden kopmadan, aksine o kültürü daha da zenginleştirip değerlendirerek, bulundukları toplumlara 'eşit haklara sahip' şekilde katılmalarıdır."

sındayız. Ancak, her iki kampanyanın birleştirilmesi ve ülke çapında eşgüdümü bir eyleme dönüşmesinin zorunu görüyoruz. Nitekim, her iki tarafın da istiyiyle bu konuda karar alınmıştır. Komşu ülke Hollanda'da göçmenler belediye, meclislerinde söz sahibi olmuşken, Avrupa'nın merkezi olmak iddiasındaki Belçika'da bu hakkın gerçekleştirilmesi Belçika için

sında Belçika siyasal partilerinin alacakları tavır, her birinin demokratiğinin de bir göstergesi olacaktır.

- Türkiyeli göçmen işçiler konferansı girişimi konusunda düşünceleriniz nelerdir?

Türkiye ve Fildişi kıyısı, Belkız
özelinde en çok dıyan topluluklar
olarak, başta sıyasal haklar kampanya-
sı olmak üzere göçmenliği ilgilenden-
ler tüm konularla son derece du-
yarlı ve mücahedinde on planında ol-
mak zunduradılar. **Türkiyeliler** açısın-
dan, **faişist Türk Federasyonu'nun**
veya **Türk eğiliminin** uydusu olma-
sı tüm **Türkiyeli** kuruluşlar ve ki-
şiler, ister soku ister dindar olsun,
bölgesi bir kampanyaya yeralemler-
di. Bölgesi irtisakle coğuluçluğu,
karşıklı eşitlik ve saygı iklesine izin
göstermediler. Daha da önemişli bu
işin girişimde, göçmenlik yaşamını
eğitilmiş yetmişler gençer mülaka
plana çıkmadı. Sonumluk ve söz-
cükli konumlarına mülaka onları geti-
rilmelerdi. Gerçekleşti yetersizlikleri
ve hataları tekrarlamanısa için bu
son derece önemiş bir güvencedir.

San'ın notu... Böylesi Türkçüler arası bir toparlanma, diğer mügiller ve kökenlerden göçmen toparlanmalarıyla ters düşmeye yol açmaz, aksine bulunulan ülke işi sınıfın çok milliyetli kompozisyonuna entegrasyon olma yolunda bir adım olarak kabul edilebilir. Örneğin böyle bir konferans Türk, Kürt, Ermeni, Sırp gibi tüm emekçi kütlesine açık olmalıydı. Ve gerekçe, başka ülkelerden gelmiş göçmenlerin kuruluşlarına sürekli güç ve eylem bilinci aşılamak olmalıdır. Bu, özellikle sol fikir kesimlerden gelecek örgütler ve kişiler için anlayış ve özümsemesi gereken sonuç derece önemli bir nottur. Soldan gelen örgütler ve kişiler için ise, bir anlayış kurulumları denken bir başka anlayış kapamamam, sayısız köklü ulusal şahıs içinde kuruluşların kazanımlarına işi sınıfının entegrasyonuna, mine ters düşen bir tutumun takip edilmesini sürdürülen devrinden de doğurur.

Çok çok milliyetli örgütlenmeler de yeni bir dinamik olarak göçmenliğin yaşama girmişti."

kursları, yaratıcı atölyeler, çocukların ev döşenmelerini yardım dershaneleri, işçilerin sorunlarının çözümüne yardım servisi şeklindeki bu çalışmalar, sadece Türkçüler değil, yirmi kadar çeşitli milliyete mensup göçmenler ve göçmen çocukları da yararlanmaktadır. Bu yapıyla, **Günes Atölyeleri** kelimenin tam anlamında çok milliyetli ve çok kültürlü, işçilerin entegrasyonuna kaynaşmasına doğrudan katkıda bulunan bir kuruluş.

Info-Türk, Türkiye kültürü zenginliklerini Belçika kamuoyuna tanıtmak üzere çeşitli kültürel etkinlikleri düzenlemişti. Karagöz gösterileri, Nasreddin Hoca tiyatroya oynan, göçmenliğin sorunlarını konu alan uluslararası bir kankatır sergisi bu etkinlikler arasındadır.

Konsolosluklarda keyfi uygulamalar ve baskılara iki örnek

7 Nisan 1987 şah günü dünyaya gelen kız çocuklarına "Kardelen" ismini vermek isteyen Heilbronn sakinlerinin Serdemir ailesinin kız çocukları, Stuttgart Konsolosluğunun "Kardelen de ne demek? Böyle bir isim elimizdeki isim listesinde mevcut değildir. Böyle bir isim çocuğunuza veremezsiniz," yanıtı vermesi nedeniyle halen isimsizdir.

Atatürk'ün kurduğu, Evren fazisminin kapattığı Türk Dİ Kurumu'nun sözlüğünde "Kardelen: Nergisgillerden, baharda çok erken çiçek açan soğanlı bir bitki" diye yer alan kardelen ismini, yeni doğan kız çocuklarına verilmemesini protesto eden Serdemir ailesi, "Kuzumuzu adan Kardelen'dir. Biz bu isimden vazgeçmeyeceğiz. Biz çocukların çiçeğini çok sevıyoruz. Bulgaristan'da zorla isim değiştirtiyorlar diye çiçek stanlar, bir çiçek ismini kuzuma çok görüyorlar. Biz kanamızı değiştirmeyiz. Listelerinde yoksa, bir

günlük yaşamı etkileyen bir

— Bence en büyük değişiklik, göçmenlerin artık "konuk işçi" statüsünden çıkarak "yerleşik işçi" statüsüne geçmesidir. Belki hâlbî yurduna kesin dönüş yapmayı düşleyen işçiler çoğalmıştır, ama çoğu için bu, ömür boyu sürecektir bir düştür. Özellikle çocukların yetişmesine ve Avrupa ülkesinin yaşamına Türkiye'den daha fazla kaynaşmaları nedeniyle, göçmen ailelerinin çoğunluğu, kendilerine rağmen, Türkiye'ye dönemeyeceklerinin farkındadır. Kaldı ki, Türkiye'deki emekçilerin peşinde inlelen işsizlik ve yoksulluk koşulları gerekerek daha da ağırlaştığı için kitlesel bir geri dönüş nesnel olarak da mümkün değildir. Bugün önemli olan, göçmenlerin başlıca "mahkum" göçmenlerinin kendi öz kültürlerinden kopmadan, aksine o kültürü daha da zenginleştirip değerdendirerek, bulundukları toplumlara "eşit haklara sahip" şekilde kalımlandırılması. Ancak bu kabiliyet, göçmenin kişiliğini yokedecek, onu uydu bir taklitçi haline dö-

zahmet Kardelen ismini de ilave etsinler," diyor. Durumu öğrenen FİDEF Heilbronn Çalışma Grubu da, Stuttgart Konsolosluğunun bu haksız uygulamasını protesto eden bir bildiri dağıttı. Bildiride şöyle deniyor: "Yurttaşlar, peki bizler doğan çocuklarımızı kendi istediğimiz isimle veremeyecek miyiz? Bu nasıl demokrasî, bu nasıl özgürlük!... Bu sorun yalnız Serdemir ailesinin sorunu değildir. Bu sorun tüm yurttaşlarımız, hepimizin sorunudur. Bu haksız uygulamayı birlikte protesto edelim!"

Mainz Konsolosu dini politikaya alet ediyor

Mainz Başkonsolosluğunun kurduğunda Dışişleri İşçileri Türk İslam Birliği (DİTB), Mainz Weisenau Friedrich-Ebert caddesindeki Küst Hall'e de Mevlütü-Serif adlı altonda konsolosluga bağlı 9 ayrı bölgede görev yapan hocalar ile bir toplantı yapıp, 22 Martta yapılan Yabancılar Meclisi sekmelerine yönelik ödülleri söylenen toplantıda Rühlarier okundu. İki kez konuşmaları yapan Mainz Başkonsolosu Ömer Şahinkaya, bu bölümlüklerine üzerine sövüğü dizdikten sonra olayları seimderide DİTB'ye vermek istemeyenler tehditler savdı. Sözlerini şöyle sürdürdü: "İzne giderken işçileri rahat etmeyecek, işi düştüğünü ve münafık sokulacak bir büyük kamarı sözün uğrunda ölecek insanlar olarak kendiniz görün." Frankfurt Başkonsolosluğunda din görevlisi bir şahıs da alaycı-sünni mezhazen konusunda bir konuşma yaparak Alevilerin müslüman olmadığını iddia etti.

ze alma zorunluluğu, sadece Türkiye ve Kuzey Afrika göçmenleri vurmaktadır.

Son olarak, "İslam entegrizmi" bahane edilerek, tüm Faslı ve Türkçüler göçmenler, ırkçıların ve yabancı

DIYARBAKIR MEKTUBU

Dost ve düşman

Şu sıralarda Diyarbakır'da şöyle bir dolayışımızda, eğer kendiniz de içeri girmişseniz, hapisten tımlıklara mullaka rastlasınız. Çünkü yolda, sokakta, öldürdünüz her insan ya kendisi ya da bir yakını veya tanıdığı mullaka içeri girip çıkmıştır. İşte bu nedenle de artık Diyarbakır halkı dostunu ve düşmanını daha iyi tanıtırıyor. Diyarbakır halkı artık dostunu ve düşmanını daha iyi tanıtırıyor derken, sakin önceden dostunu düşmanını tanımadığını söylediyimizi zannetmeyin. Çünkü bu halk dostunu düşmanını çok iyi tanıdığından defalarca ispatlamıştır. 25 Haziran 1975'te gerçekleştirilen şanlı direnişle faşist Türkiye'nin Diyarbakır'a sokulmasını bunun somut örneklerinden sadece biridir.

İşte bu nedenle ki, 12 Eylül'den başlayarak süren baskı, zorbalık ve terör uygulamaları Türkiye Kürdistanının öteki şehirlerinde olduğu gibi Diyarbakır'da da hiçbir zaman gündemden inmiyor.

Diyarbakır askeri cezaevinin durumu ise kısaca şöyle: Yemekler çok buruk geliyor. Yenilen meyvelerin ise çoğu kurzu. Cezaevine hangi kışın kabul edileceği ise tamamen idarenin keyfinde bağlı. Piyasada serbestçe satılan bir çok kitap "yasaklı" diye tutuklu ve hükümlülerin verilmeyen izlenimleri.

Diyarbakır askeri cezaevinin durumu ise kısaca şöyle: Yemekler çok buruk geliyor. Yenilen meyvelerin ise çoğu kurzu. Cezaevine hangi kışın kabul edileceği ise tamamen idarenin keyfinde bağlı. Piyasada serbestçe satılan bir çok kitap "yasaklı" diye tutuklu ve hükümlülerin verilmeyen izlenimleri.

Özellikle yeni tutukluların eski tutukluların olduğu köşelere ke-

ze alma zorunluluğu, sadece Türkiye ve Kuzey Afrika göçmenleri vurmaktadır.

Son olarak, "İslam entegrizmi" bahane edilerek, tüm Faslı ve Türkçüler göçmenler, ırkçıların ve yabancı

sinlikle verilmiyor. Cezaevi idaresine göre bunun nedeni de, esker, yenilerin "Samimi itiraf yapmalarına engel olması" şeklinde. Tutuklulara gelen ve tutukluların gönderdiği mektuplar da en az bir ay beklendikten sonra postayla ve tutukluyla verilmektedir.

Bu arada görüşme günlerinde (Salı ve Cuma) sabahın erken saatlerinde cezaevi önüne gelen tutuklu ve hükümlü yakınları gecemin geç saatlerine kadar bekletiliyor. Türkçe bilmeyenler de en sona bırakılıyor. Ve araya tercihan konularak görüşler yapılıyor.

Cezaevinde bunlar olurken, Diyarbakır'daki kitaplar üzerinde de yoğun baskılar sürüyor. Man ortalarında üzerinde piyasada serbest satılan bir kitap bu-

almıştı. Komşu Üke Hollanda da göçmenler, belediye, meclislerindeki söz sahibi oluyken, Avrupa'nın merkezi olmak iddiasındaki Belçika'da bu hakları gerçekleştirilemedi, Belçika'nın ulanç vencidir. Bu kampanya karşı-

Gözetlana alınlar bir hafta sonra serbest bırakılırlar. Denktaş Solduk, Gıyasettin Yıldız ve kitabevinin diğer ortakları hula sorgulama bulunduyor.

Aynı günlerde, çeşitli şiir kitapları da olan Yılmaz Odabaşı'nın "Kültür Kitapları" de polislerce basılıyor ve kitabevinde bulunanları ağır hakaretlerde bulunduyor. Böylesi baskılar Diyarbakır'daki tüm kitapçıların günlük yaşamının bir parçası durumundadır.

Öteyandan Diyarbakır'daki yabancı petrol şirketlerinde işçileri kınıyor. K.C.A. Drilling Ltd. şirketi, işyerini tasfiye edecek gerekçesiyle 178 işçinin işine toplu halde son verdi. İşçilerin atılacak. "Daha önce de bir sonağın durdurulacak gerekçesiyle bir bölüm arkadaşlarımızın işlerine son verildiğini, ama arı-sından aynı kayıda sonağın devam ettiğini" belirttiler. İşçilerinca, işyerinin bu uygulamaları yürürlükteki toplu iş sözleşmesi ne ve iş yasasını da çiğnediğini belirttikten, işyerinin işi tasfiye etmedikleri, aşgari ücret üzerinden yeni işçi almına güttüğünü söylediler.

Bu arada cezaevinden salıverilmiş yurttışvererler üzerinde de polis baskısı sürüyor. İçeriden çıkan yurttışvererlere iş istekleri ve bir çok azap olanakla teklif ediliyor. "Ajanlık, muhbirlik" yapmaları isteniyor. Bir süre önce dört yıl içinde kaldıkları sonra salıverilen H.C. aradıkları yurttışverer evine 15-20 polis bindirilen evin diğik diğik örtüyorlar. Bir şey bulamayınca, arkasından "İşsizliği, işsiz ve retilin" diyerek bir pastanede randevu veriyorlar. Ancak H.C. bu çirkini teklifi reddediyor. Böylesi tekliflerle karşılaşılan çok sayıda yurttışverer var.

/Firat DİLGEŞ

Sorun, ilk başta içerde kaynakları ama, yine de, Türkiye'nin ekonomik bağımlılığıyla bağlantılı olan yanları da var. Örneğin, Türkiye'de uygulanan para ve kredi politikalarının arda, "sıkı para politikası" deniliyor; ama, hemen her yıl artan miktarlarda karşılıksız para basmanın önüne geçilemiyor.

Enflasyon sorununun çözümü için, denk bütçe politikası uygulanıyor; ama, şimdi yıllık bütçe açıkları trilyonlarca anlıyor. Enflasyonu körükleyen faktörlerden birisinin, yüksek faiz politikası olduğu herkesçe biliniyor; ve bu sorun, başta dışsatımı holdinger olmak üzere, Türkiye'de faaliyet gösteren uluslararası tekelere ve işbirliklerine, düşük faiz oranlarıyla krediler açıklarken, üretken sektörlerin cezalandırılmasından ve bunlara yüzde 70 ile yüzde 80'lere varan faiz oranlarıyla kredi verilmemesinden kaynaklanıyor; ama, bu politikabardan vazgeçilemiyor.

Yine açıkılır ki, deyim yerinde bulunsun, Türkiye'de enflasyon sorununun üstesinden gelebilmek için halen uygulanmakta olan bu ekonomi politikalarını ters-yüz ederek, başta duran bütün araçları ayakları altına oturtmak gerekiyor. Ve yine besbellidir ki, böylece politikalar, emperyalizme ve işbirliklerine ağır darbeler indirmek ve onların eylemlerine, çok ciddi sınırlamalar getirmek anlamına geliyor.

Peki, bu denli köklü değişiklikler öngören ve bırakınız uygulaması, lafı bile fincancı kahtlarını ürüten bu politikaları, kim güdemde getirebilir? Bu politikaları, emperyalizmin icra memuru ve işbirliklerinin mümtaz temsilcisi olan, Özal hükümeti tarafından güdemde getirilmesi bekenlebilir mi? Elbette hayır!

O halde, kim? Elbette ki, demokrasiden ve halktan yana bir hükümet! Ama, bu nasıl olacak? Bugün, yalnızca enflasyon sorunu değil; aynı zamanda, dağılımı ağır bir kırmış bir dizi global sorunun çözümünün üstesinden gelebilmek bir hükümet, nasıl ve hangi güçlerden oluşabilir? Ve bugün, Türkiye'nin politik arenasında, rejim karşıtı hangi güc, politik akmı ve parti, tek başına bu sorunların çözümüne talip olabilir ve hasbel kader, hükümet olsa bile, bunları üstesinden gelebilir?

Konunun, barm heli buradadır: dönüşümüne ve yakalanması gereken, "ana halka" budur: Rejim karşıtı, bağımsızlık, demokrasî ve barıştan yana olanlar, güçlerini nasıl birleştirebilirler?

General Dynamics yükümlülüklerini yerine getirmiyor

F-16 bombardıman uçaklarının Türkiye'de yapımını gerçekleştirecek olan ABD'nin General Dynamics firmasının, bu projeye paralel olarak üstlendiği yükümlülükleri yerine getirmedeği belirtildi. Bilindiği gibi, F-16 projesi çerçevesinde, General Dynamics firması ekonominin değişik sektörlerine yatırımlarda bulunacak ve bunlar için, dış kaynak bulacak ve bu arada, bu kuruluş F-16'ların finansmanı için önümüzdeki 10 yıllık sürede, Türkiye'nin dışsatımına 1 milyar 200 milyon dolar katkıda bulunacaktır.

F-16 anlaşmasına göre, General Dynamics firmasının yılda ortalama 120 milyon dolar dışsatım yapması gerektiğine dikkati çekilen yetkililer, 1985-1986 döneminde kapsayan ilk yıl içinde, ilgili firmadan ancak 32 milyon dolarlık dışsatım bulunduğunu ve ayrıca, vaat ettiği dış kaynak sağlanmadığını belirttiler.

İTO'nun endeksinde göre ise, içinde bulunduğumuz yılın mart ayında, temel pıda maddelerinin fiyatlarında yüzde 8,1 oranında artış gözlemlendi.

Fuar Organizasyonu Merkezi Şirketi'nin Genel Müdürü Sedat Yılmaz, silah sanayinin devleri ile Türk firmaları ortak yatırımlar yapacakları ve ilgili fuar, bu amaca hizmet edecek ve bu da, Türkiye'deki savunma sanayinin gelişmesinde önemli rol oynayacak dedi ve özet olarak, "Türkiye'nin Ortadoğu ülkelerine yakınlığı, kuvvetli bağlarının bulunmasını dikkate alan ve bundan yararlanmak isteyen yabancı firmalar, şimdi bize şirin görünmek ve bu ülkelere bizim üzerimizden silah satmak için, Türkiye'de yatırım yapmak istiyorlar" şeklinde konuştu.

ŞHP Merkez Karar ve Yönetim Kurulu'nun 12 üyesi tarafından hazırlanan "Enflasyon ve Pahalılıkla Mücadele Programı", ilgili partinin yetkili organlarında görüşmeye başlandı. Programın hazırlayıcılarından birisi olan gazeteci ve yazar İsmail Cem yaptığı açıklamada, hayat pahalılığı ve enflasyon ancak geniş halk kitlelerini düşünen bir hükümet tarafından dizginlenebileceğini belirterek, "ŞHP'nin pahalılıkla mücadele

programı, siyasal ve ekonomik üç temel teriche dayanmaktadır" dedi.

İsmail Cem yaptığı açıklamada, Türkiye'de kronikleşen enflasyonun içinde ve dışında küçük bir azınlığın çıkar sağladığını ve buna karşılık, yığınların hayat pahalılığından büyük kayıplara uğradığını söyledi ve özet olarak, "Kronikleşen enflasyonla mücadele, bu tür bir enflasyondan kazanan küçük

ile ve dış azınlıklardan, ya da onların etkisindeki partilerin değil, enflasyondan kaybeden büyük çoğunluğun işidir. Dolayısıyla, Özal hükümetinin bu buna niyeti, ne de şans olduğunu sanmıyorum" şeklinde konuştu.

Türkiye'de enflasyon ve hayat pahalılığı dizginlenmeli için, Türk parasının değerini korumak ve Türkiye'nin dış ekonomik ilişkilerini yeniden düzenlemek gerektiğini belirtti İsmail Cem, bu sorunun çözümü için ulusal ekonomiden dışarıya kaynak aktarılmasını teylecek politikaların güdümüne vetirilmemesi savunarak, "yurt içinden yurtdışına döken kuyruk" eden Türk ekonomisini bu konumdan kurtaracak şekilde, döviz kurunu politika uygulamak ve dış ekonomik ilişkilerin yeniden dengelenmesi gerekmektedir" dedi.

Enflasyon ve hayat pahalılığı ile mücadelede, ücretleri ve maaşlardan, tarım ve üretici sektörlerden, büyük sermayeye ve üretken olmayan alanlara büyük miktarlarda değer aktaran politikalara son vermek istediklerini belirtti İsmail Cem, konuya ilişkin olarak öngördükleri politikalar hakkında özet olarak şunları söyledi:

Türkiye'ye Yabancı Sermaye Girişi (Milyon dolar)	
Yıllar	Miktar
1964-1979	228
1980	97
1981	338
1982	167
1983	103
1984	271
1985	235
1986	364
1980-1986	1.575

"Türkiye'de ücretlilerden, maaşlardan ve tarım kesiminden, sanayi ve hizmetler kesimine büyük ölçekte gelir aktaran politikalar ve bunların enflasyonist sonuçları yaratan araçlarından vazgeçilmesi savunuyoruz... Sermayenin kendi iç dengelerinde, sanayi kesiminden, ticarete ve hizmetlere kaynak aktaran, sanayii ilmi planı iten politikalarından uzaklaşmasını istiyoruz."

Yabancı sermayeli kuruluş sayısında patlama oldu

Türkiye'de 6224 sayılı yasaya göre faaliyet gösteren yabancı sermayeli kuruluş sayısı, 1979-1986 döneminde kapsayan son yedi yıllık sürede, 91'den 610'a yükseldi.

Son yedi yıl içinde, Türkiye'de 6224 sayılı yasaya göre faaliyet gösteren yabancı sermayeli kuruluşla-

rn sayısında çok büyük artışlar olduğu belirtildi. Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) Yabancı Sermaye

Dairesi Başkanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre, ilgili yasa uyarınca Türkiye'de faaliyet gösteren yabancı sermayeli kuruluş sayısı, 1979 yılında 91 iken, bu rakam 1986 yılı sonunda 610'a yükseldi. Yapılan açıklamada, 6224 sayılı yasa dışında kalan mevzuat çerçevesinde de, Türkiye'de çok sayıda yabancı sermayeli firmanın faaliyet gösterdiği ve ancak, bunların sayıları hakkında kesin bir bilginin olmadığı belirtildi.

Yabancı Sermaye Daire Başkanlığı tarafından yapılan açıklamada, yabancı sermaye girişinin miktar olarak da, 1980 sonrasında önemli oranda arttığı belirtildi. "Ancak, yine de ekonomide ciddi bir katkıda bulunacak ölçüde ve beklenen miktarda yabancı sermaye girişi olmadı" denildi. Yapılan açıklamaya göre, 1980-1986 döneminde kapsayan son yedi yıllık sürede, Türkiye'ye giren yabancı sermaye miktarı 1 milyar 575 milyon dolar olarak gerçekleşti. Bilindiği gibi, 1964-1979 döneminde kapsayan 15 yıllık sürede ise, Türkiye'ye gelen yabancı sermaye miktarı 228 milyon dolar olarak gerçekleşmişti.

Yapılan açıklamada, son üç yıl içerisinde yabancı sermayenin en yogan geldiği sektörlerim turizm, bankacılık, elektronik ve kimya kesimleri olduğu belirtildi. "Öl-

gunlaşma aşamasındaki termik ve hidrolik enerji projeleri ile görüşmeleri devam eden projeler gözönünde bulundurulduğunda, 1987 yılının yabancı sermayeye bir atılım yılı olacağı ve verilecek izinlerin 500 milyon dolar geçeceği tahmin ediliyor." denildi.

Öte yandan, yabancı sermayeli kuruluşlara tanınan kolaylık ve ayrıcalıklara karşılık, bunlara getirilen dışsatım yapmak zorunluluğu uygulanmadığı, bu firmaların dirmesi üzerine vazeçildi. Bu konuda yapılan açıklamada, bu kuruluşların hiçbirinin dışsatım vaaadin yerine getirmedikleri belirtildi. "Pratik hiçbir yarar olmayan bu uygulamadan vazgeçildi" denildi.

Gorbaçov'un son önerileri dünya kamuoyunda olumlu tepkilere yol açtı

Silahsızlanma görüşmeleri hız kazanabilir

Sovyetler Birliği'nin bir süre önce önerdiği Avrupa'daki ABD ve Sovyet orta menzilli füzesinin imha edilmesi konusunda tartışmalar devam ederken, SBKP Genel Sekreteri Gorbaçov, nisanın ikinci haftasında Prag'da Kültür Sarayı'nda birkaç bin kişi tarafından izlenen toplantıda yeni silahsızlanma alanındaki görüşmelere hız kazandırabilecek ve somut adımlar atılmasına yönlendirecek olan bu öneriler aynı zamanda NATO ve ABD çevrelerinden gelen olumsuz tepkilere de yanıt veriyor.

Bilindiği gibi özellikle Reagan yönetimi Avrupa'da orta menzilli ABD ve Sovyet füzesiyle sınır çizimine varılması için yapılacak bir anlaşmaya kısa menzilli füzele ve diğer konvansiyonel silahların da dahil edilmesini önererek işi yokuşa sürmüştü. Ancak ar da, nisan ayı başlarında NATO karar yuvarına topraklarına orta menzilli Amerikan füzesinin yerleştirilmesi izin vermiş bulunan baş Avrupa ülkesi bu füzesinin kaldırılmasından yana çıkıyor. Ortak Pazar ülkelerinin Belçika'daki toplantısında bir araya gelen Federal Almanya, İngiltere, İtalya, Hollanda ve Belçika dışişleri bakanları bu ülkelerdeki Pershing-2 ve Cruise füzesi'nin kaldırılması için ilk kez ortak bir görüşe varmış bulunuyorlar.

Prag'daki konuşmasında stratejik saldırı silahlarının azaltılması sorununun silahsızlanma alanındaki en önemli problemlerden biri olduğunu vurgulayan Gorbaçov, Sovyetler Birliği'nin bu tür silahların yüzde 50 oranında azaltılma-

hazır olduğunu yineledi. Bu arada, Avrupa kıtasında yerleştirilmiş bulunan 500-1000 kilometre menzilli füzele konusunda da hemen görüşmelere başlanmasını öneren Gorbaçov, kısa menzilli füzesinin imha edilmesine ilişkin bir anlaşmanın orta menzilli füzele sorunundan ve buna ilişkin görüşmelerden ayrı olarak ele alınmasını önerdi. Ayrıca Gorbaçov, bu görüşmeler süresinde her iki tarafın da operatif-taktik füzesi'nin sayısında herhangi bir artış yapmamasını gerektirğini belirtti.

Öte yanda, Sovyetler Birliği'nin kimyasal silahları üretimi tek-

yanlı olarak durdurulduğunu da açıklayan Gorbaçov, bu tür silahların imha edilmeleri yönünde de çalışmaların başladığını söyledi. Ayrıca Sovyetler Birliği, taktik füzele konusundaki görüşmelerden başlaması olarak Pershing-2 ve Cruise füzelelerine karşı Çekoslovakya ve DDR'e konumlandırıldığı füzeleleri de çekecekti.

Dünya basınında genel olarak olumlu tepkilere yolanan ve "Gorbaçov, şimdiye dek olduğundan daha farklı bir biçimde silahsızlanma görüşmelerine yön veriyor" şeklinde yorumlanan öneriler, Batı Avrupa ülkelerinde de

di bir biçimde ele alınmaya değer bulundu. Federal Almanya'da özellikle SPD'li politikacılar, "öneriler yeni perspektifler açıyor, sıfır-çözüm gerçekçi olmayan bazı koşullar öne sürülecek baltalanmamalı" derken, Savunma Bakanı Wörner, "Askeri bloklar arasında eşitsizlik sürdüğü sürece, NATO, kısa menzilli füzele alanında silahlanma hakkını açık tutmalıdır" görüşünü ileri sürdü. Bu arada son önerilerden sonra görüşlerini açıklayan Reagan ise genelinde olumlu bir tavır alırken, mütefakirlerinin yasa dışı anlaşmaları zarar verecek hiçbir anlaşmayı imzalamayacaklarını da ilave etti.

Geçtiğimiz günlerde üç günlük bir ziyaret amacıyla Moskova'ya giden ABD Dışişleri Bakanı Shultz, 13 Nisan'da Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Schewardnadze, 14 Nisan'da ise Gorbaçov ile bir araya geldi. Gorbaçov'a Reagan'ın özel bir mesajını da getiren Shultz'un Schewardnadze ile orta menzilli füzesinin Avrupa'dan çekilmesi konusundaki anlaşmanın perspektifleri üzerinde konuştukları, Shultz'un bu görüşmelerin sonuçlarını ABD'nin Batı Avrupa mütefakiri ile değerlendireceğini bildirdi.

300 bin kişi yürüdü

18-19-20 Nisan günleri tüm Federal Almanya'nın 300 bölge ve şehirde barış yürüyüşleri ve mitinglerine toplam 300 bin kişi katıldı. 300'den fazla bölgede insanlar, kadın, erkek, çocuk, yürüyüş verimlilikleri, kiliseler barış ayinleriyle, askeri binalarda eylemlerle ve barış eğlencileriyle "Silahsızlanma, atomdan ve kimyasal silahlardan arındırılmış bir dünya" istemini yükselttiler. Özellikle endüstri bölgelerinde (Bremen, Kuzey Ren Vestfalya, Baden Württemberg) si-

lahlanma yerine iş ve 35 saatlik çalışma haftası istemi en önemli istemlerden biriydi. Barış hareketi, Ostern yürüyüşleriyle Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri Gorbaçov'un orta menzilli roketlerle ilgili sıfır çözüm önerisinin silahsızlanma ve dünya barışı açısından tarihsel bir şans olarak nitelendi ve Federal Alman hükümetine bu şansın değerlendirilmesi yönünde bir baskı unsuru oldu.

Çeşitli bölgelerden yürüyüşe ge-

çen onbinlerce barış savaşçısı Hamburg, Hannover, Dortmund, Köln, Mannheim, Nürnberg ve Basel'de mitinglere katıldılar.

Ruhr bölgesindeki barış yürüyüşü 18 Nisan tarihinde Duisburg'da başladı. Yürüyüş öncesi Dell Platz'da yapılan mitingte Bremen Eyalet Başkanı Dr. Henning Scherf bir konuşma yaptı.

Gazetemiz yayına girdiği sıralarda bölgelerden yürüyüş ve miting haberleri gazetemize henüz ulaşmamıştı.

Hangi yarısını sevmeli insan?

"Yurdunu sevmeliymiş insan
Bana öyle diyor hep babam
Benim yurdum bölünmüş ortasından
Hangi yarısını sevmeli insan?"

Nisanın ilk haftası içinde, İngiliz üslerine karşı yapılan bir mitingde kablınak üzere gittikmiş Kıbrıs Rum kesiminde gördüklerimi, duyduklarımı içinde beni en çok etkileyenlerden biri de yukarıdaki dizele... Dizele, Neşe Yaşar adlı Kıbrıs bir Türk'e ait. E. Peonidis tarafından Rumca'ya çevrilip, yine bir Kıbrıs Rum müzisyen tarafından bestelenince Kıbrıs Rum gençlerin dininden düşmeyen guze-

rebiliyorlar.

Kıbrıs'ın gündeyinde geçirdiğimiz beş gün boyunca, Ege'de suvarı nızgarları eserken, burada en çok üzerinde durulan konu Kıbrıs Türkleri Rumların dostluğu oluyor. Bana göstenilen yakın ıgide de hiç kuşkusuz böyle bir dostluğa duyulan özlem payı büyük. Limasol'dan en büyük İngiliz üssünün bulunduğu Ağrotur (Akrotiri) bölgesine giderken, Kıbrıs Başkonsayı Genel Sekreteri Peonidis, bu yakın ılgı bir kez daha diğ ediyor: "Burada biraz daha kalırsaydınız, özellikle kadınlar seni evlerinde ağırlamak istiyorlardı."

İZLENİM

Filiz KARDAM

yanıyor. Onları, böylesine güzel bir toprak parçasının üzerine konulmuş olmaları ise bu çelişkiyi daha çarpıcı ve dayanılmaz hale getirmiş...

82 yıl adada hüküm süren İngiliz emperyalizmi Kıbrıs'dan ayrılınca 1959-60'da dayattığı anlaşmalarla, iki askeri üsse de sahip oluyor. Kıbrıs'da görev yapmış olan sömürge valilerinden Harding, bu üslerin önemini ileride yapılacak savaşlarda Ortadoğu baskınları denetim altında tutmak için hava kuvvetlerine büyük rol düşeceğini bahş olarak açıklamış. Bugün de bu riskler kalkanıyla NATO ve ABD, Ortadoğu'ya ve Doğu Akdeniz'i kontrol etmekte tutkulu. Ne aşırı ya ne bizi de... Kıbrıs

Prof. Dr. Klaus-Liebe HARKORT

Sözcük dağarcığı ve önyargılar

Aziz Nesin Zübük adlı romanında halkta tanınsal veya doğuştan bir sevgi gücü olduğunu anlatarak halkı küçümseyenlerin büyük burunluluğunu acı bir şekilde eleştirmiştir. Halk bilir, halk sezer sözünde, halki bir küçümseme, hiçe sayma, sıvıme var. Halkın herşeyi bildiğini, sezdığını söylemek yitirilmiştir. Halk bilse, sezsiz bunca yüzüylardan beni aldattır, kandırır mıydı, diye soruyor A. Nesin. Bu görüşü ileri sürülen halkı tanımlatır, bir şey öğretilemez olarak gösteriyor. Sonucunda da halkın sıkıntısıyla ve güçlüyle ilgilenmeye gerek kalmıyor.

Halkı hortlamanın türlerinden biridir bu; dğeni ise daha çok tanınmış, daha yaygın, alışılmış, geleneksel olmalıdır. Burada da, Allah babanın veya doğa ananın kendisine çok az akıl ve sevgi verdiği gerekçesiyle halk bir şey öğretilmez olarak gösteriliyor. Bu görüşe göre halk bir şey bilmez, bir şey anlamaz; halki elinden tutup ona doğru yolu göstermeliyiz; halk ahmakur, kendisine venlennen mutluğun bile farkında değildir.

Bu iki görüş bir madalyonun iki yüzüdür. Halkı dışlayarak; maddesel ve kültürel yönden ayrıcalıklara sahip olanlar bu ayrıcalıklarını korumak istiyorlar.

Sözünü enmişmiş yapılaşmalar her yerde var, tabii F.Almanya'da da. Göç önyargılarının topragının verimliliğini artırıyor; çünkü göçmen işçilerin içinde bulundukları ve belirlenmiş özellikleri baskı, soyutlanma, öfke ve teslimiyet olan yaşam koşulları, bilsel sözcük kanlılığın kendini kabul ettirmesini güçleştiriyor. Eski önyargılar daha güçleniyor; yenileri daha kolay ortaya çıkıyor.

Anadil dersleri tartışmasında sürekli olarak iki önyargıyla karşılaşyoruz:

1. Göçmen işçi çocukları artık Almanca'yı öğreniyor.

2. Göçmen işçi çocuklarının çoğu, anadillerini konuşmak söyle dursun, anlayamıyorlar bile.

Bu önyargılar doğrultusunda ör-

levleri gerçekçi olarak anlatılmazsa, o zaman da okullara anadil derslerinin konması anlamsız ve umutsuz görünür.

Son zamanlarda tartışmalarda yeni bir önyargı giderek daha sık duyulur oldu: Anne-babaların çığı, dillerini iyi bilmiyor veya yalnızca "Günlük yaşamı şöyle böyle sürdürecektir" biliyorlar. Gerekçe olarak da, bu insanların toplumsal konumları ve geldikleri yerler gösteriliyor. Bu insanlar elektrik ve okulun bulunmadığı Doğu Anadolu köylerinden geldikleri için dilini geliştirmiş. Bu suçla ilgilenmeye gerek kalmıyor.

* Halkı dışlayarak maddesel ve kültürel yönden ayrıcalıklara sahip olanlar bu ayrıcalıklarını korumak istiyorlar.

Okula başlayan bir çocuk 3000-6000 sözcük bilir. Bu sayı çocuğun kullandığı sözcük sayıdır.

mayı yapıları anadil derslerinin önemini yadsayan görüşün değirmine su taşıyorlar. Çünkü şöyle bir sorunun ortaya atılmasına yol açıyorlar. Çocuklar evde anadillerini öğreniyorlarsa, yani dilisiz olarak okula başlıyorlarsa, okullarda

timlen ve okuma-yazma bilmeyenlerin sayısı çok abartılıyordu, hatta şimdi de bu insanları gerçekten konuşabildiklerine bile kuşku duyuluyor. Bu insanları 250-300 sözcük bildiğini gösteriyormuş bilsel araştırmalar, birbirleriyle ve

zi hayrete düşürmemeli: Oyunla veya ciddi olarak, yardımla, ama sık sık, yalnız dinleyerek ve konuşarak, görebek ve düşünerek dili öğrenmek için çocuk 1-6 yaş arasında 20.000 saat çalışmıştır. Neredi olursa olsunlar, nerede yaşarlarsa yaşasınlar, bu bütün çocuklarda böyledir. Gerçi toplumsal farklar, göçmen işçilerin özel durumları sözcük dağarcığında da kendini hissettirebilir; ama hasta olmayan herkes, Anadolu'nun elektriksiz ve okulsuz köylerinde yaşayanlar da, okul öncesi çağda birbirini anlayacak ve birbirleriyle anlaşacak kadar dili öğrenirler.

Sonra genellikle okul başlar; yıl lar önce F.Almanya'ya gelmiş göçmen işçiler için de. Çünkü Türkiye erkeklerin ancak yüzde 8'inin ve kadınların yüzde 16'sının hiç okul eğitimi yok; erkeklerin yüzde 8'inin, kadınların yüzde 10'unun beş yıldan daha az okul eğitimi var. Buna göre şimdi F.Almanya'da yaşayan yetişkin Türkiye'den anadilini yüzde 80'den çoğu olan bir şekilde ilkökulu bitirmiş oluyor. Sık sık Türkler için tipik olarak görülün okuma-yazma bilmeyenlerin oranı -okulda öğrendiklerini kullanamamış ve çoğunu unutmuş olanları da bu grubun içinde say-sak bile- 1/5'i bulmuyor.

Okul toplumun önemli, belki de en önemli kurumudur. Ama bir insan, çocuk, genç ve yeni yetişmiş olarak okula girmeden büyüse, yeni şeyler öğrenmez mi? Öğrenir tabii; hem de yeterince değer biçilemeyecek kadar çok şey öğrenir. İnsanın kültürel gelişim tarihinde öğrendiklerinin çoğunu, okula gidememiş insan da öğrenir. Ona bunları toplum içindeki yaşam öğretir. Bu süreçte insan gerçi öncelikle dayanışmayı öğrenir; ama bunun yanı sıra düşünmeyi, konuşmayı ve anlamayı da öğrenir.

Okulun olmadığı yerde eğitimin çok daha zor olduğunu kuşku yok; ama orada da insanlar, hemen hemen aynı şekilde uzun yıllar da sık çürümüş olanlar gibi, dili nor-

Çocuğun bilgi dünyasının anadildeki temelini işlevini yerine getirmesi ancak okullara anadil dersleri konmasıyla mümkündür.

Göçmen işçilerin 250-300 sözcük bildiğini söyleyenlerin insanın çabalarına saygısızlık ediyorlar.

ğün köylüler için de, Anadolu köylüsü için de normal olması gerekir.

Göçmen işçilerin 250-300 sözcük bildiğini söyleyenlerin insanın çabalarına ve başarılarına saygısızlık ediyorlar, tüm engellere karşın salt dili değil, dille birlikte bilgi edinme ve bilgisayla gelişmeyi ileri götürme insanlara saygısızlık ediyorlar.

nanındaki Direkli nahiyesinin köylerinde cöbanlık yapılmış. Kara Hayri hiç okula girmede; okumayazma öğrenmede, ama yine de bir dili vardı. Kara Hayri'nin dili öyle güçlü, öyle ayrıntılı ve nükteliydi ki, köydeyaşayanları yavabancoklukları eğlendirmek için öyküler anlattığında ve yöneticiler alay edilecek eleştirildiğinde Kara Hayri uzaktaki da olsa bulundukları sohbetle paylaşırdı. Dile tanınan dilin çev-

Dünya ve insanlar hakkında düşünün konuşmak ve konuşulanları yeniden düşünülerek olarak işlemek için yeterli zamanı vardı.

Belki tanıyayınanıyor; belki de inanmıyor; ama kuşku duyuyor. Münih'in 200 km. uzaklıkta olduğunu sanıyor; orada herkes zengin olabileceğine inanıyor; ve Türkiye'de yalnızca Direkli'nin köylerinde yaşayanların durumunun çok kötü olduğundan da emindi. Kader kendisini Almanya'ya atarsa, eşeğini de götürcekti. Binek hayvanı olarak değil, rüsvet için kullanacakları eşeğini. Özet olarak Kara Hayri'nin dünyasının sınırları dar; ama bu dar dünya ayrıntılandırılmış ve kara dünyayla ince ruhlı bir ilişki içindeydi.

Kay, sözcük bilgisi, yani bilgisinin boyutları sorulacak olsaydı, sonu soralanların kendisinin çok şey bilmeyeceğini düşündüklerini varsayarak sözcük dağarcığını ancak 50 veya 60 sözcükten oluştugu söyler ve sonra da öğrenmeyi eğitimi ve kararlarda söz sahibi ol-

Karşılıklı öğrenildi.

2. Göçmen işçi çocuklarının çoğu, ana dillerini konuşmak şöyle dursun, anlayamıyorlar bile.

Bu önyargıları doğrulayan örnekler olsa bile, yine de yanlış görüşlerdir bunlar.

Tabii ki pek çok çocuk iyi Almanca öğrendi ve anadilindeki apık-lar yurtdışında, yani F.Almanya'da yıldan yıla büyüyor. Buna rağmen çocukların rahat ve kendinden emin bir biçimde kullandıkları dil ana dilleridir; söylemek istediklerini veya söylemekleri gereklerini anadilde daha iyi anlatabiliyorlar. Çocuklar Almancayla ancak üç, dört yaşlarında veya daha sonra karşılaşılıyor, çocukların Almanca'ya alışıkla anadile oranla daha zayıf. Almancanın anne-babalara ve kendilerine hayatı zorlaştıranları olduğu için sık sezdikleri için, çocuklar Almanca konuşurken bir baskı ve gerilim içinde oluyor. Belki bu durum ve anadil ile ikinci dil arasındaki oranın gelecekte veya bir sonraki kuşakta değişecek; ama kimi kuraldışı örneklerle karşın, durum bugün yukarıda söylediğimiz gibidir.

Göçmen işçi çocuklarının Almanca bilgilerini hemen hemen eksiksiz diyerek abartarak, çocukların Almanca öğrenmelerinin okulda desteklenmesi gereksiz ve hatta hakaret olarak görünebilir. Çocukların özellikle okul öncesi ve ilkökullarındaki zihinsel toplumsal ve duygusal gelişiminin temel olarak anadilin sağlama yapısı ve iş-

mine bu taşıyorlar. Çünkü böyle bir sorunun ortaya atılmasını ya da açıklar, Çocuklar evde anadillerini öğreniyorlarsa, yani dilisiz olarak okula başlıyorlarsa, okullara hangi gerçekleyle anadil dersleri konacak?

Buna karşılık ben, çocuğun bilgi dünyasının anadilindeki temelini öğrenini yerine getirmesi ancak okullara anadil dersleri kommissiya mümkün olabileceği kanısındayım. Avrupa'daki göçmen işçilerinin ülkelerinde yeterli okul eğiti-

* **Almancanın anne-babalara ve kendilerine hayatı zorlaştıranların dili olduğunu sık sık sezdikleri için, çocuklar Almanca konuşurken bir baskı ve gerilim içinde oluyor.**

şimdi de insanları gerçekten konuşabildiklerine bile kuşku duyuluyor. Bu insanların 250-300 sözcük bildiğini gösteriyormuş bilimsel araştırmalar, birbirleriyle ve dünyaya ilişkileri de bu yoksul temele indirgenmiş.

Bu insanların dilinin -hem de anadilinin-, belki de bir milyon yıl önce maymunluk dönemini bırakmış ki insanların dilyle aynı olan ebleh birinin dilinden daha az sözcükten oluştuğunu kanıtlayan bu bilimsel araştırmalar nerede? O "Anadoluluların" dilse ve buna bağlı olarak da zihinsel gelişimlerinin iki yaşında bir çocuk düzeyinde kaldığını kanıtlayan bilimsel araştırmalar hani nerede?

Okula başlayan bir çocuk 3.000-6.000 sözcük bilir. Bu sayı çocuğun kullandığı sözcük sayısıdır. Çocuk salt sözcükleri değil, bu sözcüklerin anlamını da bilir; yani çocuk nesneleri kavramıştır ve kavramları, dünyadaki nesnelerin önemlerini öğrenmiştir. 3.000-6.000 sözcük kullanır bir çocuk, kullanmadığı ama duyduğunda anladığı sözcük sayısı bu sayının çok üstün dedir. Bu sözcüklerin de kavramları oluşmuştur çocuğun kafasında.

Sözcüklerden başka dilbilgisini de, yani tüm çocuk dünyasını dile getirmek için gereken hemen her şeyi öğrenmiştir okul çağına gelmiş bir çocuk. Çocukların iki altı yaş içinde gösterdikleri bu ilerleme bi-

le ediliyor, tüm engellerle karşın salt dil değil, dille birlikte bilgi edinme ve bilgisizle gelişmeyi ileri götüren insanlara saygısızlık ediyorlar.

Geçen yıl 42 yaşında ölen Hayri Kara, hayatı boyunca Sivas'a bağlı Yıldızlı kazasının Kızılirmak ke-

na ediliyor, tüm engellerle karşın salt dil değil, dille birlikte bilgi edinme ve bilgisizle gelişmeyi ileri götüren insanlara saygısızlık ediyorlar.

Geçen yıl 42 yaşında ölen Hayri Kara, hayatı boyunca Sivas'a bağlı Yıldızlı kazasının Kızılirmak ke-

nüklen eğitilmiş bir çocuklukta anladığında ve yöneticiler alay edilerek eleştirildiğinde Kara Hayri uzakta da olsa bulunup sohbetlere çağırıldı. Dili tarafından değil çevresindeki insanlardan, çocukken ailesinden, sonraları diğer yetişkinlerden ve yaşıtlarından öğrenmişti.

En iyi dostlarımız

Sevgili çocuklar, Kitaplar bizim en iyi arkadaşlarımız değil mi? Hiç bir karşılık beklemeden dağarcıklarındaki tüm bilgileri bize aktaran bu dostlarımızı basucumuzdan, kitaplığımızdan eksik etmemeliyiz. Onlarla bir gece içinde dünyayı dolayıp, insanları, ülkeleri öğreniriz. Bu uzay gemisiyle yıldızlara gidebiliriz, bir filin sırtında Afrika'nın balta girmemiş ormanlarını dolaşabiliriz. Roman kahramanlarıyla birlikte serüvenlere serüvene koşar, onlarla üzülmüş, onlarla güleriz. Yağmur neden yağar, insan nasıl doğar, güneş neden ısıtır, kuşlar nasıl uçar, tüm bunları da kitaplarımız öğretir bize. Bu dostlarımız olmasaydı ne yapardık biz?

Bu yararlı dostlarımızı memnun etmek için bizim de yapacağımız şeyler var elbette. Onları okumak, başka arkadaşlarımızın okumasını sağlamak ve tabii onları sayfalarını yırtmadan, buruşturmadan özenle korumak.

Merhaba!
Bu yıl
23 Nisan'da
neler
yaptığımızı
kışermize yazalım mı?

Dünyayı dolasmak istiyor musunuz?

Cevabınız "Evet" ise, size bir önerim var. Jules Verne'nin yazdığı "80 Günde Devriale" adlı romanı okuyun. Ama bu kitabı 9-10 yaşındaki ve daha büyük arkadaşlarımızı öneriyor. Daha küçükler ise Sa-med Behrengi'nin "Ulduz ve Kargalar" isimli masal kitabını okuyabilirler.

Bu kitapları ya da okumak istediğiniz diğer kitapları gazetemizden isteyebilirsiniz.

Akdaşınız Kemal Maskar, geçtiğimiz günlerde abisi Cevat'la birlikte sünnet oldu. Size de sünnet düğününün resmini çizmiş.

Okula gidemeden büyüye bile yeni ve değer biçilemeyecek şeyler öğrenemez mi?

Öngören Tiyatrosu ilk çocuk oyununu sahneye koydu

Kırmızı Başlıklı Meryem Hollanda'da

Sanat yaşamının 5. yılını tamamlayan Öngören Tiyatrosu 29 Martta Polanen Tiyatrosunda primiyeri yapılan "Kırmızı Başlıklı Meryem" adlı oyunla yeni sezona başladı.

Yazarı ve yönetmeni **Nahit Güvendi** olan "Kırmızı Başlıklı Meryem" oyunu 4-11 yaş arasındakı çocuklara yönelik. Yabancıları ve çocukların sorunlarını eğlendiren ve düşündürücü bir biçimde ortaya çıkıyor.

Kırmızı Başlıklı Meryem Hollanda'da yaşayan bir Türk kızı. Türkiye'de yaşayan ninesini ziyaret etmek istiyor. Ancak karşılaştığı zorlukları kendi yaptıklarınıkinden farklı olduğunun bilincine varıyor. Vize ve diğer kural-lar gibi...

Kırmızı Başlıklı Meryem'in yolculuğu süresince, oyunu izleyen çocukların da oyuna aktif olarak katılmaları amaçlanıyor. Oyunda

müzik ve görüntüye önem verilmesi, modern bir "Ortaoyunu" tarzında sergilenmesi, değişik dilleri konuşan çocukların beşsinin oyununu anlamalarını kolaylaştırıyor.

Öngören Tiyatrosu'nun 5. yılında sunulan Kırmızı Başlıklı Meryem, onun repertuvarındaki, özellikle çocuklara yönelik ilk oyunu. Oyun aynı zamanda Hollanda'da gerçekleştirilen Türk çocuklarına yönelik ilk oyun olmakla da bir kilometre taşı ola-

rak değerlendiriliyor.

Öngören Tiyatrosu'nun kuruluşundan bu yana sergilediği oyunlar sırasıyla şunlar: Nahit Güvendi'nin yönettiği "El Kapısı" (Bilgesu Erenus), Vasif Öngören'in yönettiği "Kural ve Kural Dışı" (Bertold Brecht), "Zengin Mutfağı" (Vasif Öngören), Meral Taygun'un yönettiği "Tutku" (Edward Bond), "Yeni Nesil" (Vasif Öngören), Faşizmin Korku ve Sefaleti" (Bertold Brecht) ve Yılmaz Onay'ın yazıp yönettiği "Arafta Kalandar".

Öngören Tiyatrosu amacını "Türk ve Hollanda toplumunu birbirlerine yaklaştırmak, iki kültürün eşit düzeyde uyumuna yardımcı olmak, gençlerin kendi kültürlerini öğrenerek, kişiliklerini koruyup, Hollanda toplumunda kendi yerlerini almalarında yönlendirici ve destekleyici olmaya çalışmak" olarak açıklıyor. Bu amaca varmak için de, gençlere tiyatro kursları düzenliyor, onları genelde sanat eğitimine, özellikle ise tiyatro okullarına gitmeye özendiriyor.

Barış ve gurbet türkükleri konseri

Türkiye Postası'nın Münih temsilciliği 4 Nisan günü Gizing bölgesindeki Anton-Fingerle Zentrum'da "Barış ve Gurbet Türkükleri" konseri düzenledi.

Yurt dışında yaşayan göçmen işçilerin kültürel ve sanatsal gereksinimlerine yanıt vermek amacıyla düzenlenen geceye Yunan, Şili, İspanyol, Alman ve Türkiye'li sanatçılar katıldı.

Ruhi Su'nun El Kapıları plağı çeyrek yılın en başarılı 32 uzunçaları arasına girdi

Ruhi Su'nun tüm plakları, Federal Almanya'nın seçkin plak yayınevlerinden Pläne'de yayınlanmaya başladı. Geçtiğimiz yıl sonlarında "Seferberlik Türkükleri ve Kuva-yi Milliye Destanı" ile "El Kapıları" yayımlandı. Büyük bir ilgiyle karşılanan ve önümüzdeki günlerde kasetlere de yapılacak olan plaklardan "El Kapıları" önemli bir de ödül aldı. **Alman Plak Eleştirmenleri Ödülü'nü**. Bu ödül son çeyrek yıldığı yayınlanan ve sayıları iki bini aşan plaklar arasından seçilen klasik müzik, Avrupa dışı müzik, söz ve kabare, folklor, caz ve blue, rock ve pop dallarında 32 yapıta değer görüldü. 95 eleştirmen, bir önceki çeyrek yıldığı yayınlanmayan yeni plaklar arasından, sanat gücü yönünden, repertuar bakımından ve herseyin üstünde nitelik açısından en ilginç olanları belirliyor.

1987'nin ilk çeyrek yıl listesi içinde, Federal Alman plak eleştirmenleri, Beethoven'den Arribert Reimann'a, hemen hemen unutulmaya yüzölçümü basyapıtlarından, unutulmaz tanışel yapıtlara dek, eski müzikten ve folklor'dan güncel pop yapıtlarına uzanan çalışmalardan 32 yapıt seçti.

Bu arada Batı Alman Radyoları (WDR), Ruhi Su'nun iki plağını tanıtımuk üzere programında 50 dakika yer verdi. Hüseyin Erdem'in hazırladığı programı, WDR müzik bölümünde rejisi asistanı olan eşi Emine Erdem sundu. (9.1.1987)

Pläne, önümüzdeki günlerde Ruhi Su'nun en önemli yapıtlarından "Şiirler ve Türkükleri" basıma hazırlıyor.

Bu kitapları okudunuz mu?

1) **İdam Gecesi Anıları**, Halit Çelenk, Onur Yayınları, 246 sayfa, 9.-DM Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan'ın avukatl Halit Çelenk'in tankitki kitabı belgesel kılıyor. İsteme adresi: Ermiş Verlag, Postfach 101016, 43 Essen 1.

2) **Sandino'nun Kızıları**, Margaret Randall, Metis Yayınları, 176 sayfa, 7.-DM İsteme: Ermiş Verlag.

3) **Nâzım Hikmet/Sanat**

ve Edebiyat Üstüne. Hazırlayan: Aziz Çalışlar, Bilim Sanat Yayınları, 362 sayfa 9,80 DM. İsteme: Ermiş Verlag.

4) **Yol Bitmeden**, Salihi Şiirler, 70 sayfa, içinde 10 öykü var. Federal Almanya'ıranlatıyor. İsteme: Dayanışma Yayınları, P.K. 266 Kızılay-Ankara.

5) **Titanik'te Dans**, Yusuf Ziya Bahadınk, 102 sayfa. İçinde 6 öykü var. İsteme: Yeni Dünya Yayınları, P.K. 1222

İstanbul.

6) **Türkçemile Türkükler**, Haydar Eroğlu, şiirler, 72 sayfa. İsteme: Kerem Yayınları, P.K. 78, Bahçeievler-Ankara.

7) **Gurbet Kiliemi**: Mevlüt Asar, iki dide şiirler. İsteme: Ortadoğu Yayınları, Dinastr. 43, 42 Oberhausen 11.

8) **Almanlar Bizi Sevmedi**, Fethi Savaşçı, roman, 132 sayfa. İsteme: Kerem Yayınları, P.K. 78, Bahçeievler-Ankara.

Bir hikayemiz var

Feminist

1 Mayıs 77'de görevli bazı isimler

Alpaslan Türkmen

1977 yılında görevli işçilerden sorumlu başkan yardımcısı, 29 Nisan 1977'de 1 Mayıs'tan 2 gün önce Türkiye'nin Yakacak'taki evinde, kendisinin de katıldığı bir toplantı düzenlendi. Evin önü kısıtlı ve minibüslerle dolduruldu. Toplantıdan sonra "luciver" elbiseli kişiler minibüslerle silah ve cephaneye dolduruldu. Ve bilimsel bir yüne hareket ederler. Daha sonra Takım Alanında bu "luciver" elbiseli Renault ve Anadolu marka takistlerden etrafa atış yapılır.

Orhan Kilercioğlu

Kenan Evren'den önceki Genelkurmay Başkanı Sanihi Sancar'ın özel sekreteridir. Kontr-gerilla elemanı olan Kilercioğlu bu katliamdan sonra büyük bir gözetim sorunu muhtemeldir. Katliam sırasında albay iken 1981'de generalliğe kadar yükselmiştir.

Nihat Kaner

1977'de İstanbul Emniyet Müdürü idi. MHP ve ülkücü kuruluş iddianamesinde adı geçmektedir. 1981'de Bursa Emniyet Müdürü'dür. 1986'da işçilerin oylarının açıklanması üzerine Nihat Kaner Evren-Özal'ın polisin polisliğini canla başla savunmuştur.

Oktaç Engin

1 Mayıs 1977'de Emniyet Genel Müdürlüğü Güvenlik Dairesi Başkanı'dır. 1 Mayıs'ta görevli olduklarını alması ve uyarılmasında en önemli görevlerini üstlenmiştir. 1980'de Ankara, daha sonra Eskişehir Emniyet Müdürlüğü'ne, Oktaç Engin

Sertaç EROĞLU

1977 yılında 5 yıl, darbeden 2 yıl sonra Evren, anayasasını tamim için çıktığı gezilerin sonuncusu, 5 Kasım 1982'de Takdim Meydanı'nda şöyle konuşuyordu: "12 Eylül hareketi yapmışaydık, bu meydanın ismi Kızıl Meydan olacaktı. Bu meydanla az mı vatanı kurtardık. Bir tarihte 1 Mayıs yapacak derken, 34 vatanımızın kanı bu meydanı akıttı. Artık o günler geride kaldı. Onlara sebep olanlar bugün adli Türk mahkemeleri önünde hesap vermektedirler."

Evren böyle demişti 1982 yılında. MHP Genel Başkanı Türk tarafından "Ot biçer gibi" bir el isareti ile öldürülen emri verilen işçi sınıfının unutulmaz önderi Kemal Türkler, 1 Mayıs 1977'de katliamın başlanmasından az bir süre önce kürsüden alandakilere şöyle seslenmişti: "Baranın adının 1 Mayıs Alanı olmasını öneriyorum. Kabul ediyor musunuz?" Takdim Alanı'ndaki yüzbinlerce insan hep bir ağızdan "evet" yanıtını vermişti. Evren'in ilk yalanı burada. Kemal Türkler'in ağızdan hiçbir zaman "Kızıl Meydan" sözü çıkmamıştı. Evren'in bu sözleri, 7 yıldır sürdürdüğü "tipik" yalanlarının biridir.

İkincisi, Evren, 34 yurttaşın kanının aktırılmasına sebep olanların "adil Türk mahkemeleri önünde hesap vermek"te olduklarını söylemişti.

İşte yalanın ikincisi.

22 Mart 1985, İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesinde düzmece bir davaya devam edildi. Bu dava "1 Mayıs Olayları"ydı. Bu dava da Davada avukatlar şöyle demişlerdi:

"Müvekkil zanlılar olayın sanığı değil, gerçekce yasal toplantıya katılmış ve saldırıya uğramış, olayın mağduru olan kişilerdir."

Gerçekten de 1 Mayıs 1977 dava-

1 Mayıs 1977 katliamının 10. yılında... Gerçek suçlular hâlâ cezalandırılmadı

lık bir dilekçe verir. Rasim Öz, 7.7.1977 tarihli oturumda, savcının "İddianamede kusurlu ve hatalı oldukları belirtilerek suçlanan kamu görevlileri hakkında soruşturma yapılmaması; bu davanın sanıklarının olayının gerçek suçluları olmadığı, 1 Mayıs faciasını hırsızlıyla yaranan ve kararlılıkla ve şifir yitirdik amaçlı ile uygulayan bu yurt ve insanlık dışıyın gerçek ve asıl failerinin bulunmasını bu davaya etkileyeceğinden dolayı, asıl tertipçilerinin bulunması ve soruşturmanın sonucunun sorulması için de Cumhuriyet Savcılığı'na müzekere yazılmaması" istediğini ve mahkemenin de bu görüşü aynen benimsediğini belirtir.

Ama 1 Mayıs 1977 katliamında, Evren'in "adil mahkemeler" bile onu yalanlıyor. 1 Mayıs 1977 katliamı ile ilgili mahkemenin kamu duruşmasında avukat Rasim Öz şöyle konuşur: "Davamın görülmekte olduğu sekiz yılın yedi yılı sıkıyönetim süresi içinde geçmiştir. ...Bu olayın asıl failerinin bugüne kadar bulunduğuna ilişkin bir bilginin mahkemenin tezkere-sine cevaplanılmaması bulunması, evrensel adalet duygusuna adan büyük bir talihsizlik. Mahkemenizde yargılanan müvekkil sanıklar, iddianamede de dolay-

cesi terör olaylarında önemli bir yer işgal ettiğini o gün tahmin etmek zordur. İkinci kez yığınsal ve legal olarak kullanılan 1977 yılındaki 1 Mayıs, görkemli, disiplinli, yığınsal. Zaten 1976 yılından beri kullanılan yığınsal 1 Mayıslar, savaşımın daha bir üst aşamaya çıktığı, demokratik hakların, işçi sınıfının haklarının elde edilmesinde, demokrasi güçlerinin, sol güçlerin birliğinin sağlanması yolunda, olumlu adımların atıldığı kutlamalar olmuştur. O zamanın öne koyduğu görevleri, daha bir önce yerine getirmenin, hedefleri daha somut saptamanın mihnek taşıydı 1 Mayıslar.

1 Mayıs 1976 kutlamasının, perici güçleri, emperyalizmin işbirlikçilerini, patavahalarını korkuttuğuna kuşku yok. Çünkü gerçeklik güçleri ilk defa böylesine örgütlü ve yığınsal bir gücü karşılarında görüyorlardı. Ve patronlar böylesi bir güçle, şimdiye kadar mücadele ettikleri araçlarla başedemeyeceklerini görüyorlardı. Ve en önemlisi, karşılarında Türkiye işçi sınıfının en birleşik, en savaşken kesimini vardı. "Eskiğin" mitingleri, gösterileri, çeşitli eylemleri üniversite, gençlik "olayları" olarak görürler ve asker ve polisi salarsak üzerlerine, haklından gelecek diye düşünürlerdi. Pek le haliz dediler. Üstelik arık savaşımın başında, üretimi elinde tutan, bir durdurursa herşeyi "felce" uğratabacak bir işçi sınıfı vardı. Üstelik bu işçi sınıfı, Türkiye'nin en önemli sanayi dallarında çalışan, en işbirlikçi olan patronların fabrikalarında üretimi elinde tutan işçi sınıfıydı. Dahası var. 1 Mayıslar işçi sınıfının sendikali örgütü DISK, sendikası işçinin birliğini sağlamada olumlu adımlar atmakta kalıyordu. Gençleri, öğrencileri, aydınları, köylüleri, yani kendisinin başlağı olan kesimleri de çevresinde kentliyordu. Ve sonucunu olarak,

yanaydılar, ulusal bir güçtüler.

İşte bu nedenlerden dolayı, Türkiye burjuvazisi, onun varıcu örgütleri Kontr-gerillasını, MİT'i, polisi, MHP'si, gerici güçler 1 Mayıs 1977 öncesi yoğun bir propaganda ya geçtiler. "Kan gövdeyi güldürecekli", "solcular ortalığı kana bulayacaklı", "kızıl bayraklarla yürüyecek kan dökceklerdi", "caı güvenliği yoktu", vs... vs...

1 Mayıs 1977'de İstanbul Taksim Alanı'nda bir katliam yaşanmadan önce, yaklaşık 2 ay önce Mart ayının başında Türkiye'ye bir "konuk" gelir. CIA Başkanı Amiral Stansfield Turner. CIA Başkanı o zaman CIA'nın Türkiye İstasyon Şefi ve "özel" görevli Paul Henze ile görüştüktan sonra, Cumhurbaşkanı

(Yanda) Düzenli ve coşkulu süren mitingden saldırı öncesi den (aşağıda) ve sonrasında birer görüntü.

kanı Cevdet Sunay, Başbakan Süleyman Demirel ve Genelkurmay Başkanı ile görüşür.

1 Mayıs 1977'de akşam üzerine doğru, Kemal Türkler'in konuşma-

kıca kadar süren bu katliamdan sonra, 34 kişi öldü, yaklaşık 126 kişi de yaralandı.

Sular Dairesi'nin üzerinden, Pamuk cezaanesinin damından, Intercontinental otelinden, Tarlabası yönünden, İstiklal Caddesi girişinden açılmış ateş. Ve alanın içine dalar Renault ve Anadolu marka arabalardan rastgele ateş açılmış, insanlar aemasızca kurşunlanmıştır.

Kontr-gerilla-MİT-Polis-MHP işbirliği hazırlanan bu katliam 12 Eylül öncesi terör olaylarında bir dönemin başlangıcıdır.

Peki suçlular! İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılananların suçlu olmadığı, savcının hazırladığı iddianamede belli açıktır.

Öyleyse! 1 Mayıs 1977 katliamının suçluları, şimdiye kadar adalet önüne çıkarılmamıştır. Böyle bir rejimde

mes ve işçuların damla en önemli görevlerinden birini üstlenmiştir. 1980'de Ankara, daha sonra Eskişehir Emniyet Müdürlüğü yapı. Okuy Eniş 1955'de Selanik'te Atatürk'ün evine bomba koyan ve 6-7 Eylül olayları olarak bilinen Rum azınlıkların evlerini, dükkanlarını yağmalanmasına yol açan ajandır. Yunan mahkemelerinden daha sonra da Yassıada'da yargılanmıştır.

Mehmet Akzambak

1 Mayıs 1977 katliamında Intercontinental Otelinin güvenlik amiri. 510 ve 511 numara olanı olarak kalan ve otl personele tarafından "polis" olduğu bilinen kişiler alana yayılım atışı açmışlandı.

Namık Kemal Şentürk

O gün İstanbul valisi idi. 1 Mayıs günü eşyle birlikte geçmeyecekti. 12 Eylül'de generallerle birlikte önce Balıkesir Ulu su daha sonra Turgut Sunalp başkanlığında MDP'yi kurmuş ve millevetleri seçilmişti.

Hamza Gürgüç

1 Mayıs 1977'de MİT müvettarıydı. Alana 10 noktadan atış açan MİT elemanları derhal oradan uzaklaştırılmıştı.

Atilla Erdoğan

Tugeneral. 1976-78 yılları arasında Kontr-gerilla Başkani.

Vecihi Akın

Kontr-gerillanın başlı olduğu Genelkurmay İkinci Başkani.

Vural Yener

İstanbul Emniyet Müdürlüğü 1. Şube Müdürü.

Ve alanda beyaz Renault arabadan atış açan Alaattin adlı subay, yine 'laciveri' elbiseler, emekli kurmay albay olan 4 kişi, alanın 10 noktasından atış açan MİT elemanları, MHP'iler, panzerdeki polisler ve daha niceleri...

"Müvekkil zanlılar olayın sanığı değil, gerçekçe yasal planlamaya katılmış ve saldırıya uğramış, olayın mağduru olan kişilerdir."

Gerçekten de 1 Mayıs 1977'de "yargılanan"lar, katliamdan sonra rastgele yakalanmış, katliamın suçunun üzerine yıklamak için seçilmiş kişilerdi.

22 Mart 1985 günü devam edilen davanın duruşmasına biraz daha göz atalım.

"Sanıklar"ın avukatları mahkemeden bir istekte bulunurlar. 7 Temmuz 1977 yılında yapılan bir oturunda "Bu davanın gerek sorumuları ve aksi tertiplerle ilgili hakkında gerekli işlemlerin yapılması ve sonucunun bildirilmesi" yolunda mahkemenin bir karar aldığı hatırlatılırken. Ve aradan 8 yıl geçmesine rağmen henüz bir yanıt gelmediğini belirten avukatlar, sonucun sorulmasını isterler.

Avukatlardan Rasim Öz, 22 Mart 1985 tarihli duruşmada 2 say-

1 Mayıs 77'ye katılan çocuklara bile acımadılar (şafakda). Can çekersen arkadaşların başında bir genç (yanda).

bir müddet mahkememizin izlettiği otulmuş adamlar attıkları kalmıyordu. Gençler, öğrenciler, aydınlar, köylüler, yani kendisinin bağlaşı olan kesimleri de çevresinde keneçliyordu. Ve sonucunu olarak, işçi simlinden öncülüğüde ülkemizin ilerici kesimleri, politikayı etkileyecek bir güç olarak geliyordu. Anti-emperyalistler, demokratlar, ulusal bağımsızlıktan

1 Mayıs 1977... İzler nereye götürüyor?

İstanbul'un o ilkbahar akşamında yaşanan katliamın, şimdi gerçe donup baktığımızda, 12 Eylül ön-

olumlu adamlar attıkları kalmıyordu. Gençler, öğrenciler, aydınlar, köylüler, yani kendisinin bağlaşı olan kesimleri de çevresinde keneçliyordu. Ve sonucunu olarak, işçi simlinden öncülüğüde ülkemizin ilerici kesimleri, politikayı etkileyecek bir güç olarak geliyordu. Anti-emperyalistler, demokratlar, ulusal bağımsızlıktan

1 Mayıs 77'ye hazırlanırken bir Kürt işçisi şöyle demişti: "Bu bayram için ölsem adım kalır"

1 Mayıs 1977'nin hazırlık çalışmaları T. Maden-İş sendikasına üye kendi fabrikasında baş temsilcisi olarak katılmış bir metal işçisi **Rasim Canikili**. 12 Eylül'den sonra yurtdışına çıkmak zorunda kalmış.

Rasim Canikili 13 yaşında başlamış işçiliğe. Bir yandan ortaokula giderken bir yandan da babasının çalıştığı tuğla kiremit fabrikasında çalışmış. Kore'den dönen 500 şanlı askerden bir babası. Kurşun yarasanı hala taşıyan yoksul bir işçi. 1968 Demirdöğümü olaylarına aktif katılmış. Rasim Canikili kendini "yoksul bir yarı proleter çocuğu olarak" tanımlıyor.

Aster dönüşü 1970'lerin başında İstanbul'da General Elektrik fabrikasına giriş. "Ese işçilik, sımsal anlamda biçimlenmiş, sendikal hareket aktif katılımım bu dönemde başlıyor" diyor. Ardından 1974'de DISK'e bağlı T. Maden-İş sendikasına geçiş. 1975-79 döneminde fabrika baş temsilciliği.

Önuna 1977 1 Mayısına hazırlık, saldırıları ve sonrası üzerine konuşuyoruz.

— 77 1 Mayıs'ına hem fabrika

kun Cevdet Sunay, Başbakan Süleyman Demirel ve Genelkurmay Başkanı ile görüşür.

1 Mayıs 1977'de akşam üzerine doğru, Kemal Türkler'in konuşmasını bitimide doğru silahlar patladı. Bu nokta önkemidir. Kitlelerin yorulduğu, diktatörün görece dağıldığı, dağılmaya başladığı bir anda silahlar patladı.

İçinde hem de sendikadaki hazzırık çalışmalardan söz edebilir misin?

— Türkiye'de 1 Mayıs yasağı 1976'da kırıldı. Büyük yankı uyandırdı bu, özellikle işçiler arasında. Bu yasağın kırılmasında başkımız **Kemal Türkler**'in büyük payı vardır. Biz fabrikadan 1976 1 Mayıs'ına da çok sayıda katılmıştık. 77 öncesinde yoğun bir pre, agenda vardı. İşçileri korkutmak, yıldırma için kan akacağı söylemeye kadar vardırırlar işi. Bu şunu getirdi, işçilerin güvenlerini alma, kendilerini koruma içgüdüsü gelişti. Ben, 77 1 Mayıs'ında genel güvenlik örgütlenmesinin içinde yer aldım. 1 Mayıs öncesi fabrikada güvenlik ö zütlenmesi için görevli saptıyoruz. Bu sırada bir Kürt arkadaşım söylediğini hiç unutmuyorum: "Bu benim bayramım, bu bayram için ölsem ismin kalır" demişti. Onun bu sözleri bütün işçileri etkiledi, bizim fabrikadan 50 kişi güvenliğe kaıldı. 650 işçi çalışıyordu fabrikada. 1 Mayıs'a 200 kişi katıldı, işleri ve çocuk çoktu.

— Saldırının başladığı sırada neredeydin, işçi arkadaşların tepkileri ne oldu?

— Biz Sarayhan'den gelen koldaydık. Ben hiç alana girmedim. Sular İdaresi'ne doğru ilerliyorduk. 1000 den fazla kırmızı gömleklili vardı, başı çubuklarıyla. (1 Mayıs 77'de işçi güvenlik görevlilerine verilen ad). İlk silah orada patladı, ardından Sular İdaresi, AP binası, Pamuk Eczanesi üstünden ve Intercontinental ote-

Alanın döğbir yanından uzun menzilli silahlarla, ses bombalarıyla, makinalı tüfeklerle omunlarla insanlara üzerine yamıştı atış açıldı. Panigle kapılan insanların kaçmasıyla birlikte, alana girer panzerler siren sesleriyle, ses bombalarıyla panigle daha büyütüldü, sağa sola atış açmaya başladılar. Panzerler önüne geleni çığırıyordu. On da-

linden silahlar patladı. Zincirleme bir halka oluşturdu bu saldırılar. Hala gözümün önündedir. O ilk silahlı çeken adam, havaya sıkı kurşunu, işaret verdi. **Hasan Yıldırım**, o adamın silah çekmesini de birlikte kalbinden yedi kurşunu ve yanmda düştü. Bir arkadaşımı bacağında yaraladı.

Büyük yitildikler gördük, yaşadık. İnsanlar kendi göğüslerini si per ettiler. Silahsız insanlar bu çok önceden planlanmış silahlı saldırının üstüne gittiler. O an anlatılabilecek çok zor. Silahlıların patlamasından sonra panzerlerin ateş ederek alana girdiğini gördüm. İşte o sırada ben alana girebilirdim. 15-20 bin kişi kolkola girmişti. Sonra tek tek fabrikadan arkadaşlarımızın evlerini dolamaya başladı.

— Evlerini dolayışın arkadaşlarının tepkileri nasıldı?

— Korkuyla kanış bir öfke vardı. Sıcığı sıcağına bu saldırıdan 5 saat sonra. Gece tekrar alana döndük, hala panzerler orada duruyordu.

— 1 Mayıs sonrası fabrika içinde işçilerin tepkisi nasıldı?

— "Bir daha 1978 1 Mayıs'ına

katılmıyorduk" şeklinde söylentiler dolmaya başladı. Bu arada işveren "Sendika, işçileri götürdü, alanda kırıldı" diye karalamı yapıyordu. Ama yaptığımız fabrika işi toplanılana işçiler propagandasının peşinden böyle bir saldırının gelmesini gerçekten söylediklerini kanla yaptılar, çeklinde değerdendirler. İşverene de "Sendika bizi götürmedi. Biz kendi bayramımız olduğu için kendi istizlemez gittik" diye yanıt verdim.

İnsanların yitildiğini, kavgada k. iirencini insan eylem içinde r-rüyor. Yine 1 Mayıs 77'de belinden kurşun yiyip yatalak k: n bir arkadaşımız vardı. Onda ki öfke, kin sınıf bilincinin artması getirdi. Hiç "77 1 Mayıs'ına katılmıyayım, ben böyle olamazdım" demedi, aksine o kurşun, 77 1 Mayıs'ında yaralanmak onun için onur kaynağı oldu hep. Bu olayda işçiler arasındakı yardımlaşma örnekti. Bir fabrikalardan sürükli onun geçimi için para topladı. İşveren çıkışını verdi, bu yardımlaşma benim bildiğim 1980'de dek sürdü.

Bu saldırı burjuvazinin beklediği yığınlarda ürkmeyi tam anlamıyla getirmişti. Bizim fabrikadan 78 1 Mayıs'ına katılmıyayım dedik. O yıl minibusler, otobüsler çalışmadı, sonradan doğru şehrin bir ucundan ta Sefaköy'den Taksim'e gidecek çoktur yürüyerek gelip, 1 Mayıs'a katılmıyayım. Bu saldırı gen tepki, kin daha bilendi, işçilerin bilinçlenmesini artırdı.